

ZAKON

O PRIVREDNIM DRUŠTVIMA

(Objavljen u 'Sl. listu RCG', br. 6 od 8. februara 2002, 'Sl. listu CG', br. 17 od 31. decembra 2007, 80/08, 40/10, 36/11, 40/11)

DIO I - OSNOVNE ODREDBE

Primjena zakona

Član 1

- (1) Ovim zakonom se uređuju oblici obavljanja privrednih djelatnosti i njihova registracija.
- (2) Privrednu djelatnost obavljaju privredna društva i preduzetnici.
- (3) Oblici obavljanja privrednih djelatnosti koji se registruju u skladu sa ovim zakonom dužni su da prije otpočinjanja obavljanja djelatnosti pribave odobrenje za obavljanje djelatnosti, ako je odobrenje za obavljanje djelatnosti predviđeno posebnim propisom. Dobijanje odobrenja za obavljanje djelatnosti nije uslov za registraciju u skladu sa ovim zakonom.

Oblici obavljanja privrednih djelatnosti

Član 2

- (1) Oblici obavljanja privrednih djelatnosti su privredna društva i drugi oblici određeni ovim zakonom:
 - 1) preduzetnik;
 - 2) ortačko društvo (ortakluk) - 'OD';
 - 3) komanditno društvo - 'KD';
 - 4) akcionarsko društvo - 'AD';
 - 5) društvo sa ograničenom odgovornošću - 'DOO';
 - 6) dio stranog društva.
- (2) Ako jedno ili više fizičkih lica ili pravno lice otpočne ili obavlja privrednu djelatnost, a ne registruje se u skladu sa odredbama ovog zakona, smatra se preduzetnikom ili ortaklukom u odnosu prema trećim licima.
- (3) (Brisan)
- (4) Svako lice koje zaključi ugovor u ime lica za koje zna da nije registrovano, odgovorno je za izvršenje obaveza iz tog ugovora i za štetu koja je iz toga nastala.

Svojstvo pravnog lica

Član 3

- (1) Akcionarsko društvo i društvo sa ograničenom odgovornošću stiču svojstvo pravnog lica danom registracije.
- (2) Djelovi akcionarskog društva i društva sa ograničenom odgovornošću nemaju svojstvo pravnog lica.

Zloupotreba svojstva pravnog lica

Član 4

- (1) Kada postoji zloupotreba ograničene odgovornosti ili teža povreda odredaba o akcionarskom društvu, društvu sa ograničenom odgovornošću ili komanditnom društvu, sud može utvrditi neograničenu odgovornost jednog ili više vlasnika u slučaju akcionarskog društva ili društva sa ograničenom odgovornošću, kao i komanditora u slučaju komanditnog društva.
- (2) U slučaju akcionarskog društva ili društva sa ograničenom odgovornošću, teže povrede odredaba, u smislu stava 1 ovog člana, odnose se na miješanje imovina, odnosno sredstava vlasnika i društva; lažnu ili prevarnu registraciju; propuštanje vođenja propisane evidencije; propuštanje dostavljanja podataka Centralnom registru privrednih subjekata (u daljem tekstu: CRPS-a), kao i na neadekvatnu kapitalizaciju ili osiguranje, koji ne odgovaraju stepenu rizika u vezi sa djelatnošću određenog društva.
- (3) U slučaju komanditnog društva, pored slučajeva utvrđenih u stavu 2 ovog člana, težim povredama propisa o ograničenoj odgovornosti smatraće se neposredno učestvovanje komanditora u upravljanju ili rukovođenju komanditnim društvom, kao i isticanje imena komanditora u nazivu društva.

Sjedište

Član 4a

- (1) Sjedište je mjesto u kome preduzetnik i privredno društvo obavljaju djelatnost.
- (2) Ukoliko se djelatnost obavlja u više mjesta, sjedištem se smatra mjesto u kome se nalazi sjedište uprave društva.

Naziv

Član 4b

- (1) Naziv privrednog društva i preduzetnika je ime pod kojim posluju.
- (2) Privredno društvo i preduzetnik dužni su registrovani naziv koristiti na poslovnim pismima i drugim dokumentima koja se upućuju trećim licima. Naziv se ističe na poslovnim prostorijama privrednog društva i preduzetnika.
- (3) Nazivi registrovanih akcionarskih društava, društava sa ograničenom odgovornošću i komanditnih društava moraju se razlikovati od drugih naziva upisanih u CRPS-a.

- (4) Naziv može da sadrži i oznaku djelatnosti.
- (5) Naziv privrednog društva i preduzetnika ne može da sadrži podatke koji mogu da izazovu zabunu o privrednom društvu, odnosno preduzetniku i njihovoj djelatnosti.
- (6) Naziv ortačkog društva obavezno sadrži oznaku: 'ortačko društvo' ili skraćenicu 'OD'.
- (7) Naziv komanditnog društva obavezno sadrži oznaku: 'komanditno društvo' ili skraćenicu 'KD'.
- (8) Naziv akcionarskog društva obavezno sadrži oznaku: 'akcionarsko društvo' ili skraćenicu 'AD'.
- (9) Naziv društva sa ograničenom odgovornošću obavezno sadrži oznaku: 'društvo sa ograničenom odgovornošću' ili skraćenicu 'DOO'.
- (10) Dio stranog društva obavezno sadrži originalni naziv stranog društva, oznaku ili skraćenu oznaku oblika tog društva ('akcionarsko društvo' ili 'AD', 'društvo sa ograničenom odgovornošću' ili 'DOO', 'komanditno društvo' ili 'KD'), alternativni naziv dijela stranog društva, ako je originalni naziv stranog društva upotrijebljen od nekog drugog društva u Crnoj Gori, kao i oblik organizovanja dijela stranog društva ('dio stranog društva', 'poslovna jedinica', 'predstavništvo' i sl.).
- (11) Matično društvo u nazivu može koristiti oznaku 'holding', 'holding kompanija', 'matično društvo', 'grupa' i sl. Pod matičnim društvom podrazumijeva se društvo koje ima većinsko vlasništvo ili većinsko pravo upravljanja u drugom društvu - zavisnom društvu.
- (12) Privredno društvo može, pored punog naziva, koristiti skraćeni naziv ako je utvrđen osnivačkim aktom društva, odnosno statutom. Skraćeni naziv društva upisuje se u CRPS-a.
- (13) Naziv društva može da sadrži ime: 'Crna Gora', grb, zastavu i druge državne simbole u skladu sa zakonom.
- (14) Naziv društva može da sadrži imena, grbove i druge simbole strane države ili međunarodne organizacije, samo uz prethodnu saglasnost nadležnog organa države ili međunarodne organizacije na koje se naziv ili simboli odnose.
- (15) U naziv društva može se unijeti ime ili dio imena fizičkog lica samo uz njegov pristanak, a ako je to lice umrlo uz saglasnost nasljednika.
- (16) Ako društvo svojim djelovanjem ili na drugi način vrijeđa čast i ugled fizičkog lica čije ime je uneseno u njegov naziv, to lice, odnosno njegovi nasljednici, imaju pravo da traže brisanje njegovog imena iz naziva društva.

DIO II - PREDUZETNIK

Pojam i registracija

Član 5

- (1) Preduzetnik je fizičko lice koje se bavi privrednom djelatnošću radi sticanja dobiti, a tu djelatnost ne obavlja za račun drugoga.
- (2) Lice koje obavlja djelatnost nezavisne profesije uređene posebnim propisima smatra se preduzetnikom u smislu ovog zakona, ako je tim propisima tako uređeno.
- (3) Preduzetnik je odgovoran za sve obaveze u vezi sa privrednom djelatnošću koju obavlja cjelokupnom svojom imovinom.
- (4) Ako preduzetnik ne obavlja djelatnost pod svojim, već pod drugim imenom ili nazivom, dužan je da to ime ili naziv registruje u skladu sa odredbama ovog zakona. U slučaju promjene imena, preduzetnik je dužan da, u roku od 30 dana od dana nastanka promjene, prijavi izmjenu CRPS-a.
- (5) Preduzetnik se registruje za potrebe statistike u CRPS-a dostavljanjem registracione izjave, u skladu sa odredbama ovog zakona. Preduzetniku se izdaje potvrda o registraciji. Ova potvrda ne predstavlja odobrenje o ispunjavanju uslova za obavljanje djelatnosti.

DIO III - ORTAČKO DRUŠTVO (ORTAKLUK)

Pojam i osnivanje

Član 6

- (1) Ortakluk je odnos između lica koja obavljaju djelatnost u cilju sticanja dobiti. Sva društva čiji članovi nemaju ograničenu odgovornost su ortakluci.
- (2) Ortakluk nastaje po sili zakona, na osnovu činjenica i radnji pojedinaca.
- (3) Lica koja su stupila u ortački odnos zovu se ortaci i kolektivno se nazivaju: firma.
- (4) Ortak može biti fizičko ili pravno lice.
- (5) Ortak ima neograničenu solidarnu odgovornost.
- (6) Ortakluk se registruje za potrebe statistike u CRPS-a podnošenjem registracione prijave, ali postojanje ortakluka nije uslovljeno njegovom registracijom. Registraciona prijava sadrži naziv ortakluka, imena ortaka, njihove adrese i matične brojeve (JMBG). Ugovor o ortakluku, ukoliko je sačinjen, ortaci mogu dostaviti CRPS-a.

Međusobni odnosi ortaka

Član 7

- (1) Sva imovina koja je unijeta u ortakluk prije osnivanja, odnosno koja je stečena putem kupovine ili na drugi način, za račun firme ili za potrebe poslovanja ortakluka, naziva se 'imovina ortakluka' i mora se držati i koristiti od strane ortaka isključivo za te svrhe, u skladu sa sporazumom o ortakluku.
- (2) Imovina kupljena novcem koji pripada firmi smatra se kupljenom za račun firme, ukoliko se ortaci nijesu drukčije sporazumjeli.
- (3) Ortak se ne može isključiti iz firme većinom glasova ostalih ortaka, ukoliko to nije utvrđeno sporazumom.
- (4) Privredni sud može isključiti ortaka koji je izvršio povredu ugovora o ortakluku, po tužbi jednog ili više ortaka.
- (5) U slučaju iz stava 4 ovog člana udio ortaka koji se isključuje podijeliće se na jednake djelove između ortaka koji ostaju u ortakluku. Ortaci koji ostaju u društvu dužni su da isključenom ortaku naknade iznos koji bi primio da je došlo do prestanka ortakluka.
- (6) Kada ortakluk zaključen na određeno vrijeme nastavi da obavlja djelatnost nakon isteka tog vremena, prava i obaveze ortaka ostaju ista kao što su bila prije isteka tog vremena.
- (7) Nastavak poslovanja ortaka ili onih lica koji su u određenom vremenskom periodu djelovali sa njima u svojstvu ortaka, ukoliko nije izvršeno svođenje računa ili likvidacija, smatra se nastavkom ortakluka.

- (8) Ortaci su obavezni da daju punu informaciju o svim pitanjima koja utiču na ortakluk bilo kojem ortaku ili njegovom pravnom zastupniku.
- (9) Ako ugovorom o ortakluku nije drukčije ugovoreno, odnosno dogovoreno između ortaka, svaki ortak će na kraju poslovne godine jednako učestvovati u raspodjeli dobiti, odnosno u pokriću gubitka.
- (10) Ortak mora prenijeti firmi svaku korist koju je stekao bez saglasnosti ostalih ortaka iz bilo kojeg posla vezanog za ortakluk, kao što je korišćenje imovine ortakluka, naziva ortakluka, stvorenih poslovnih veza i slično.
- (11) Ako je ortakluk prestao smrću jednog od ortaka, a poslovanje ortakluka je nastavljeno, bilo od strane nekog od preostalih ortaka ili od strane nasljednika umrlog ortaka, primjenjuju se odredbe ovog člana.
- (12) Ukoliko ortak, bez odobrenja ostalih ortaka, obavlja djelatnosti koje su iste kao i djelatnosti firme i na taj način konkuriše firmi, dužan je da preda firmi ukupnu dobit koju je ostvario obavljajući tu djelatnost.

Odnosi ortaka prema trećim licima

Član 8

- (1) Svaki ortak je neograničeno solidarno odgovoran za obaveze firme i obaveze koje su stvorili ortaci za vrijeme dok je bio ortak.
- (2) Svaki ortak je zastupnik firme i članova ortačkog društva u cilju obavljanja poslova ortakluka. Radnje koje ortak vrši na uobičajeni način i na način na koji ih vrši firma, obavezuju ortake i firmu, osim ako je ortak izvršio radnju na koju nije ovlašćen, a lice sa kojim je zaključio ugovor je znalo ili je moglo znati za nedostatak ovlašćenja.
- (3) Pravni posao ili radnja vezana za poslovanje firme, preduzeta u ime firme ili na drugi način s namjerom da se stvori obaveza za firmu od strane ortaka ili lica koje je na to ovlašćeno, obavezuju firmu i sve ortake.
- (4) Ortaci mogu posebno ovlastiti ortaka da zaključi ugovor o zalozi. Kada jedan od ortaka da zalogu za kredit firmi u svrhu koja očigledno nije povezana sa redovnim poslovima firme, obavezuje ortaka, a ne firmu.
- (5) Ukoliko su ortaci sporazumom ograničili ovlašćenje jednog ili više njih da zaključe pravni posao koji obavezuje firmu, nijedna radnja tog ortaka suprotna ovom sporazumu ne obavezuje firmu i ako je nastala iz ugovora zaključenog sa licem koje je znalo ili moglo znati za tu činjenicu.
- (6) Ukoliko ortak štetnom radnjom ili propuštanjem preduzimanja određene radnje, prilikom redovnog poslovanja firme ili sa ovlašćenjem firme, prouzrokuje štetu trećem licu, obavezu plaćanja kazne ili naknadu štete snosi firma isto kao i ortak koji je prouzrokovao štetu.
- (7) Kada jedan ortak u okviru redovnih ovlašćenja primi novac ili imovinu trećeg lica za što nije ovlašćen i zloupotrijebi je, firma je dužna da nadoknadi nastalu štetu.
- (8) Kada firma u vezi sa svojim poslovanjem primi novac ili imovinu trećeg lica i tako primljeni novac ili imovinu zloupotrijebi jedan ili više ortaka dok se nalaze kod firme, firma odgovara za nadoknadu nastale štete.
- (9) Lice koje je stupilo u ortakluk nije odgovorno za postojeće obaveze ortakluka i za radnje izvršene prije nego što je postao ortak.
- (10) Ortaku koji napusti firmu ne prestaje odgovornost za obaveze ortakluka koje su nastale prije njegovog napuštanja firme.
- (11) Ortak koji napušta firmu može se osloboditi svih postojećih obaveza, na osnovu sporazuma zaključenog između njega i članova firme i povjerioca. Sporazum može biti izričit ili kao prećutan zasnovan na dosadašnjem poslovanju između povjerilaca i firme.

Prestanak ortakluka

Član 9

- (1) Osim na način utvrđen sporazumom među ortacima, ortakluk prestaje i:
- 1) kada je zaključen na određeno vrijeme, istekom vremena na koji je zaključen;
 - 2) kada je zaključen radi obavljanja određenog posla, nakon što je taj posao obavljen;
 - 3) kada je zaključen na neodređeno vrijeme, davanjem obavještenja od strane ortaka drugim ortacima o njegovoj namjeri da prestane ortakluk, u kom slučaju ortakluk prestaje na dan utvrđen u obavještenju ili, ako taj datum nije utvrđen, od dana dostavljanja obavještenja.
- (2) Ortakluk prestaje smrću ili stečajem bilo kojeg ortaka, ukoliko nije drukčije ugovoreno među ortacima.
- (3) Ortakluk može prestati odlukom ostalih ortaka, ako se udio jednog ortaka u ukupnoj imovini ortakluka pojavljuje kao predmet pravnog postupka za plaćanje njegovog odvojenog duga.
- (4) Ortakluk prestaje nastupanjem nekog događaja koji čini nezakonitim nastavljanje poslovanja firme ili onemogućava da njegovi članovi nastave obavljanje djelatnosti u ortakluku.
- (5) Privredni sud može odlučiti da ortakluk prestaje na osnovu predloga bilo kog ortaka.
- (6) Ukoliko ortak ili više njih, namjerno ili iz grube nepažnje, ne izvrše obaveze u skladu sa ugovorom o ortakluku ili je ispunjenje te obaveze postalo nemoguće, Privredni sud može odlučiti o raspodjeli imovine ortaka, na osnovu utvrđenih činjenica u postupku.

DIO IV - KOMANDITNO DRUŠTVO

Pojam i osnivanje

Član 10

- (1) Komanditno društvo je društvo jednog ili više lica koja se zovu komplementari i jednog ili više lica koja se zovu komanditori i kolektivno se nazivaju: firma. Komplementari su neograničeno solidarno odgovorni za sve obaveze društva. Komanditori odgovaraju za obaveze društva do visine svojih uloga. Ulozi komanditora mogu biti u novcu ili u stvarima i pravima koja se procjenjuju.
- (2) Tokom trajanja društva komanditor ne može, posredno ili neposredno, povlačiti ili primati natrag bilo koji dio svog uloga, u protivnom odgovoran je za obaveze firme do visine uloga koji je povukao ili primio natrag.
- (3) Komplementar i komanditor može biti fizičko ili pravno lice.

Međusobni odnosi članova društva

Član 11

- (1) Odluke o redovnom poslovanju komanditnog društva donose se prostom većinom glasova komplementara, ukoliko ugovorom o osnivanju nije drukčije predviđeno.
- (2) Odredbe člana 7 st. 10 i 12 ovog zakona primjenjuju se na komplementara u komanditnom društvu.
- (3) Komanditor ne učestvuje u upravljanju poslovanjem društva i nije ovlašćen da zaključuje ugovore koji obavezuju društvo.
- (4) Ukoliko komanditor učestvuje u upravljanju poslovanjem društva, on je odgovoran kao da je komplementar za obaveze firme koje su nastale u periodu u kojem je učestvovao u upravljanju poslovanjem društva.
- (5) Komanditor može, u bilo koje vrijeme, sam ili preko predstavnika, ispitati knjigovodstvo društva i utvrditi stanje i mogućnosti razvoja poslovanja društva i ova pitanja razmatrati sa ostalim članovima društva.
- (6) Komanditor može, uz saglasnost komplementara, prenijeti svoj udio u društvu, a sticalac udjela postaje član društva sa svim pravima komanditora.
- (7) Za sticanje svojstva člana društva nije potrebna saglasnost komanditora.
- (8) Komanditor koji pristupi društvu nakon osnivanja komanditnog društva odgovara za obaveze komanditnog društva prema trećim licima koje su nastale prije njegovog pristupanja kao i ostali komanditori.

Početna registracija društva

Član 12

Registracija komanditnog društva vrši se dostavljanjem izjave ili ugovora potpisanog od strane svih članova društva CRPS-a, koji sadrži slijedeće podatke:

- 1) naziv društva i oznaku da je društvo osnovano kao komanditno;
- 2) sjedište društva;
- 3) rok na koji se društvo osniva i datum početka obavljanja djelatnosti;
- 4) ime, prezime i matični broj, odnosno naziv svakog člana društva;
- 5) ime svakog lica koje ima svojstvo komanditora;
- 6) ulog komanditora i da li je ulog u novčanom ili nenovčanom obliku.

Registracija promjena

Član 13

Komanditno društvo je dužno da, u roku od sedam dana od dana promjene, dostavi CRPS-a potpisanu izjavu kojom se konstatuju promjene u svim slučajevima kada se u društvu promijeni:

- 1) naziv društva;
- 2) sjedište društva;
- 3) vrijeme trajanja društva;
- 4) član društva ili podaci o članovima društva;
- 5) visina uloga komanditora;
- 6) vrsta odgovornosti članova društva.

Dostavljanje i objavljivanje podataka

Član 14

- (1) Ukoliko komplementar postane komanditor u društvu, obavještenje o tome objavljuje u 'Službenom listu CG', a svojstvo komanditora stiče danom objavljivanja tog obavještenja.
- (2) Ukoliko se udio komanditora prenese na treće lice, obavještenje o tome dostavlja se 'Službenom listu CG' na objavljivanje, a prava po osnovu tog udjela stiču se danom objavljivanja tog obavještenja.
- (3) Svako lice može vršiti uvid u podatke o komanditnom društvu dostavljene CRPS-a, u skladu sa ovim zakonom.

Prestanak društva

Član 15

- (1) Komanditno društvo ne prestaje smrću ili stečajem komanditora. Poslovna nesposobnost komanditora ne predstavlja osnov za utvrđivanje prestanka društva od strane suda, osim ako se udio tog komanditora ne može tačno utvrditi ili unovčiti.
- (2) Komanditor nema pravo da likvidira društvo dostavljanjem obavještenja o toj namjeri ostalim članovima društva.
- (3) Ostali članovi društva nemaju pravo da likvidiraju društvo zbog činjenice da je udio nekog komanditora postao predmet pravnog postupka vezanog za njegov posebni dug.
- (4) Na likvidaciju društva primjenjuju se odredbe ovog zakona i, u tom slučaju, komplementari imaju prava i obaveze koja su ovim zakonom utvrđena za članove odbora direktora. U slučaju spora između komplementara u vezi sa prestankom društva, odluku donosi Privredni sud, u parničnom postupku.
- (5) Ukoliko Privredni sud ne odluči drukčije, u slučaju prestanka komanditnog društva, poslovanje društva okončavaju komplementari.

Primjena zakona na društvo

Član 16

- (1) Ukoliko se komanditno društvo ne registruje kao takvo u skladu sa odredbama ovog zakona, smatraće se da se radi o ortačkom društvu. U tom slučaju, smatra se da je svaki komanditor postao komplementar.
- (2) Ukoliko nije drukčije utvrđeno posebnim odredbama ovog zakona, na komanditno društvo se primjenjuju odredbe koje se odnose

na ortačko društvo.

DIO V - AKCIONARSKO DRUŠTVO

GLAVA 1 - OPŠTE ODREDBE

Pojam i osnovne karakteristike

Član 17

- (1) Akcionarsko društvo je društvo fizičkih ili pravnih lica koje se osniva u cilju obavljanja privredne djelatnosti, a čiji je kapital podijeljen na akcije.
- (2) Akcionarsko društvo je pravno lice koje je svojom imovinom i obavezama potpuno odvojeno od akcionara.
- (3) Akcionarsko društvo odgovara za svoje obaveze cjelokupnom svojom imovinom.
- (4) Akcionari nijesu svojom imovinom odgovorni za obaveze društva.
- (5) Akcionarsko društvo se može osnovati na određeno ili neodređeno vrijeme. Akcionarsko društvo prestaje da postoji u skladu sa odredbama ovog zakona.
- (6) Minimalni osnovni kapital akcionarskog društva je 25.000 Eura. Osnivači su dužni da osnivački kapital uplate u iznosu od najmanje 25.000 Eura, u novcu.
- (7) Akcionarsko društvo ne može dati akcije u zamjenu za budući rad ili usluge fizičkog ili pravnog lica.

Osnivači i akcionari

Član 18

- (1) Osnivači akcionarskog društva su fizička ili pravna lica koja su zaključila ugovor o osnivanju društva u skladu sa odredbama ovog zakona. Osnivači mogu biti domaća i strana fizička i pravna lica. Zaključenjem ugovora o osnivanju akcionarskog društva osnivači postaju akcionari.
- (2) Akcionarsko društvo može osnovati jedan ili više osnivača.

Jednočlano akcionarsko društvo

Član 18a

- (1) Jednočlano akcionarsko društvo je akcionarsko društvo koje osniva jedan akcionar, odnosno kada sve akcije nakon osnivanja stekne jedno fizičko ili pravno lice.
- (2) U slučaju osnivanja jednočlanog akcionarskog društva osnivač je dužan da donese odluku o osnivanju akcionarskog društva. Odluka o osnivanju sadrži:
 - 1) ime i prezime osnivača, njegovu adresu i matični broj, odnosno naziv i sjedište pravnog lica i njegov matični broj;
 - 2) naziv društva koje se osniva;
 - 3) oznaku da se radi o akcionarskom društvu;
 - 4) broj akcija koje ima osnivač i njihovu inicijalnu vrijednost, odnosno nominalnu vrijednost akcija ukoliko je utvrđena.
- (3) Ukoliko nakon osnivanja sve akcije stekne jedno fizičko ili pravno lice, društvo je dužno da nastalu promjenu, kao i ime i prezime i prebivalište, odnosno naziv i sjedište jedinog akcionara, registruje u CRPS-a.
- (4) Akcionar jednočlanog akcionarskog društva ima ovlaštenja skupštine akcionarskog društva i sve odluke donosi u pisanom obliku. Odluke se hronološki unose u knjigu odluka društva.

Statut društva

Član 19

- (1) Statutom akcionarskog društva uređuje se upravljanje društvom.
- (2) Statut društva sadrži:
 - 1) naziv društva;
 - 2) sjedište uprave društva, odnosno adresu na koju se šalju zvanični dopisi, ako se razlikuje;
 - 3) djelatnost društva;
 - 4) odredbu da je društvo akcionarsko društvo i iznos akcionarskog kapitala utvrđen kao početni kapital i iznos odobrenog povećanja kapitala (ovlašćeni kapital), ako je utvrđen;
 - 5) odredbe o promjeni osnovnog kapitala;
 - 6) postupak zamjene jedne klase hartija od vrijednosti drugom;
 - 7) ograničenje prava društva da emituje obveznice ili da se zadužuje po drugom osnovu;
 - 8) posebne privilegije osnivača;
 - 9) ovlaštenje i postupak sazivanja i vođenja skupštine akcionara i odredbe o načinu glasanja;
 - 10) pravila za rad članova odbora direktora, postupak izbora i opoziva članova upravnih i izvršnih organa, njihova prava, obaveze i ovlaštenja, ukoliko ona nijesu utvrđena posebnim propisima;
 - 11) (brisano)
 - 12) (brisano)
 - 13) postupak izdavanja i prijema isprava;
 - 14) rok na koji se društvo osniva, ukoliko se ne osniva na neodređeno vrijeme;
 - 15) postupak izmjena i dopuna statuta;
 - 16) druge odredbe, u skladu sa ovim zakonom.
- (3) Sljedeći podaci moraju biti sadržani u statutu ili u posebnom aktu koji se dostavlja CRPS-a:
 - 1) broj akcija;
 - 2) sastav akcionarskog kapitala prema klasama akcija;

- 3) u slučaju postojanja nekoliko klasa, broj akcija prema pojedinoj klasi, njihova početna cijena i prava koja daju vlasnicima;
- 4) broj akcija koji je emitovan za nenovčane uloge, zajedno sa vrstom imovine koja sačinjava ulog i imenom lica koje takav ulog daje.
- (4) Upotreba pečata nije obavezna za privredna društva.

GLAVA 2 - OSNIVANJE, RESTRUKTURIRANJE I LIKVIDACIJA DRUŠTVA

Osnivanje društva

Član 19a

Akcionarsko društvo može se osnovati sukcesivno i simultano.

Sukcesivno osnivanje društva

Član 20

(1) Akcionarsko društvo osniva se sukcesivno:

- 1) potpisivanjem ugovora o osnivanju;
- 2) pribavljanjem odobrenja za osnivačku emisiju akcija od Komisije za hartije od vrijednosti;
- 3) sprovođenjem javnog poziva za upis i uplatu akcija;
- 4) upisom i uplatom akcija od strane osnivača;
- 5) pribavljanjem rješenja Komisije za hartije od vrijednosti o uspješnosti osnivačke emisije akcija;
- 6) usvajanjem statuta na osnivačkoj skupštini;
- 7) registracijom.

(2) Ugovor o osnivanju sadrži:

- 1) imena i prezimena osnivača, odnosno naziv pravnih lica, njihove adrese i matični broj;
- 2) naziv društva koje se osniva;
- 3) oznaku da se radi o akcionarskom društvu (skraćena oznaka 'AD');
- 4) prava i obaveze osnivača i odgovornost za slučaj neispunjenja obaveza;
- 5) broj akcija koje ima svaki osnivač;
- 5a) ime, odnosno naziv osnivača koji unose nenovčane uloge, opis uloga, broj i vrstu akcija dobijenih za uloge i rok do kada se nenovčani ulogi moraju unijeti u društvo;
- 6) inicijalnu cijenu osnivačkih akcija, odnosno nominalnu vrijednost, ukoliko je utvrđena, postupak i rokove za ponudu akcija;
- 7) procijenjene troškove osnivanja i način njihove nadoknade;
- 8) postupak za rješavanje sporova između osnivača;
- 9) ovlaštenje da jedan ili više osnivača zastupaju osnivače u postupku osnivanja društva.

(3) Ugovor o osnivanju potpisuju svi osnivači ili njihovi pismeno opunomoćeni zastupnici. Potpisi na ugovoru ovjeravaju se u skladu sa zakonom. Jedno lice može ovjeriti sve potpise. Ako je neko od osnivača pravno lice, potpis opunomoćenog fizičkog lica smatra se dovoljnim.

(4) Nakon potpisivanja ugovora o osnivanju, osnivači će otvoriti račun na svoje ime kod banke registrovane u Crnoj Gori. Novac primljen od prodaje akcija deponuje se na ovaj račun do okončanja postupka registracije društva.

(5) Ukoliko se u roku koji je određen za upis i uplatu akcija ne upiše i uplati prospektom utvrđeni broj akcija smatra se da emisija akcija nije uspjela i poništava se. Može se vršiti upis i primati uplata i više akcija od akcija emitovanih osnivačkom emisijom utvrđenom ugovorom o osnivanju ukoliko je prospektom predviđena mogućnost uplate više akcija.

(6) U slučaju iz stava 5 ovog člana, ulazi se, bez umanjenja, vraćaju licima koja su uplatila akcije, u roku koji je propisan Zakonom o hartijama od vrijednosti. Osnivači su neograničeno solidarno odgovorni za povraćaj uloga.

(7) U slučaju uspješne emisije akcija osnivačka skupština će se održati u roku od 30 dana od dana isteka roka za upis i uplatu akcija. Ako se, bez opravdanog razloga, osnivačka skupština ne održi u navedenom roku, svi koji su uplatili akcije oslobađaju se obaveza prema društvu i imaju pravo na puni povraćaj uloga, u roku od osam dana od dana podnošenja zahtjeva.

(8) Odredbe ovog zakona koje se odnose na skupštinu akcionara shodno se primjenjuju i na osnivačku skupštinu. Osnivačkoj skupštini akcionara mogu prisustvovati osnivači i svi oni koji su upisali i uplatili akcije ili njihovi punomoćnici. Kvorum za osnivačku skupštinu čini dvije trećine akcija koje daju pravo glasa i čiji su vlasnici lično prisutni ili preko punomoćnika, odnosno koji su glasali putem glasačkih listića. U slučaju da nema kvorum, primjenjuju se odredbe člana 39 ovog zakona.

(9) Osnivačka skupština akcionara bira organe upravljanja, izvršne organe društva i revizora, odobrava ugovore zaključene od strane osnivača i usvaja statut društva. O ovim pitanjima osnivačka skupština odlučuje dvotrećinskom većinom prisutnih.

(10) Osnivačka skupština, ukoliko nije drukčije određeno ovim zakonom ili ugovorom o osnivanju, donosi odluke o drugim pitanjima iz svoje nadležnosti većinom akcija sa pravom glasa čiji su vlasnici lično prisutni ili preko punomoćnika, odnosno koji su glasali putem glasačkih listića.

(11) Troškovi osnivanja mogu biti isplaćeni osnivačima ili trećim licima pod uslovom da navedena lica podnesu odgovarajuće dokaze. Sporove u vezi sa naknadom troškova osnivanja rješava nadležni sud.

(12) Osnivači su neograničeno solidarno odgovorni za bilo koji ugovor i troškove koji su nastali do održavanja osnivačke skupštine, a koje osnivačka skupština nije odobrila.

(13) Za slučaj da je za obavljanje djelatnosti potrebno dobijanje dozvole u skladu sa posebnim propisima, osnivači su neograničeno solidarno odgovorni za sve obaveze društva koje nastanu u vremenu do izdavanja ili odbijanja te dozvole. Ova odredba se ne odnosi na obaveze po osnovu ugovora koje društvo uslovno zaključi prije dobijanja dozvole za obavljanje djelatnosti.

(14) Akcionari imaju pravo da zahtijevaju od osnivača da nadoknade troškove društvu za sve obaveze nastale prije dana registracije, nastale zbog neispunjenja obaveza osnivača ili nesavjesnog postupanja osnivača prilikom osnivanja društva. Sporove vezane za nadoknadu ovih obaveza rješava nadležni sud.

Simultano osnivanje društva

Član 20a

(1) Akcionarsko društvo simultano se osniva:

- 1) potpisivanjem ugovora o osnivanju, odnosno donošenjem odluke o osnivanju jednočlanog akcionarskog društva;
- 2) otkupom svih akcija prilikom osnivanja bez upućivanja javnog poziva za upis i uplatu akcija;
- 3) pribavljanjem rješenja Komisije za hartije od vrijednosti o evidentiranju osnivačke emisije akcija;
- 4) usvajanjem statuta;
- 5) registracijom.

(2) Ugovor o osnivanju, odnosno odluka o osnivanju, sadrži podatke iz člana 20 stav 2, odnosno člana 18a stava 2 ovog zakona. Nakon potpisivanja ugovora o osnivanju akcionarskog društva, osnivači otvaraju račun na ime društva u osnivanju kod banke registrovane u Crnoj Gori. Novac primljen od uplate akcija deponuje se na taj račun do okončanja postupka registracije društva.

(3) Osnivači su dužni da izvrše uplatu akcija, odnosno da unesu nenovčane uloge u roku određenom u ugovoru o osnivanju.

(4) Ukoliko neki od osnivača nije uplatio akcije, odnosno unio nenovčani ulog, osnivači koji su uplatili akcije, odnosno unijeli nenovčane uloge, izmijenice ugovor o osnivanju akcionarskog društva u dijelu koji se odnosi na osnivače i njihove akcije, ukoliko su ispunjeni uslovi iz člana 17 stav 6 ovog zakona.

(5) Osnivači su dužni da evidentiraju emisiju akcija kod Komisije za hartije od vrijednosti.

(6) Ako svi osnivači društva potpišu odluke o prihvatanju statuta društva, procjene nenovčanih uloga, izboru organa upravljanja, izvršnih organa i revizora društva i druge odluke koje treba da se donesu na osnivačkoj skupštini neće se sazivati osnivačka skupština društva.

(7) Svi potpisi na odlukama iz stava 6 ovog člana ovjeravaju se u skladu sa zakonom.

(8) Ako se ne postigne dogovor o pitanjima iz stava 6 ovog člana osnivačka skupština održaće se u roku od 30 dana od dana uplate akcija.

Početna registracija

Član 21

(1) Prilikom prve registracije akcionarskog društva, društvo dostavlja CRPS-a sljedeća dokumenta i podatke:

- 1) ugovor o osnivanju;
- 2) statut i poseban akt ako statut na sadrži podatke iz člana 19 stav 3 ovog zakona;
- 3) spisak sa imenima članova odbora direktora;
- 4) imena, prezimena i, u slučaju da je došlo do promjene imena/prezimenaa, prethodno ime/prezime članova odbora direktora i datum i mjesto njihovog rođenja;
- 5) njihov matični broj;
- 6) prebivalište, odnosno boravište članova odbora direktora;
- 7) izjave članova odbora direktora o tome koje državljanstvo posjeduju;
- 8) zanimanja članova odbora direktora;
- 9) podatke o članstvu u drugim odborima, funkcijama na kojima se nalaze u Crnoj Gori ili van nje, kao i mjestu registracije tih društava, ukoliko nijesu registrovana u Crnoj Gori;
- 10) ime i adresu izvršnog direktora, sekretara društva i revizora;
- 11) naziv društva i mjesto sjedišta uprave društva, odnosno adresa na koju se šalju zvanični dopisi;
- 12) potpisanu izjavu članova odbora direktora, izvršnog direktora, sekretara društva i revizora da prihvataju imenovanja;
- 13) rješenje Komisije za hartije od vrijednosti kojim se odobrava prospekt za javnu ponudu akcija, odnosno kojim se potvrđuje uspješnost emisije, odnosno rješenje Komisije za hartije od vrijednosti o evidentiranju osnivačke emisije akcija, za društvo koje se simultano osniva;
- 14) dokaz o uplati odgovarajuće takse.

(2) Registraciona dokumenta sadrže podatak da li lica ovlašćena da zastupaju društvo mogu da djeluju kolektivno ili kao pojedinci.

(3) Društvo stiče svojstvo pravnog lica danom upisa u CRPS-a. O izvršenoj registraciji izdaje se potvrda koja služi kao dokaz da je društvo registrovano.

(4) CRPS-a objavljuje u 'Službenom listu CG' podatke o nazivu i sjedištu društva, imena članova organa uprave, izvršnog direktora, sekretara društva, revizora i datum zaključivanja ugovora o osnivanju, usvajanja statuta i registracije.

Restrukturiranje društva

Član 22

(1) Akcionarsko društvo može se restrukturirati na sljedeći način:

- 1) spajanjem;
- 2) podjelom na dva ili više društava;
- 2a) odvajanjem uz osnivanje jednog ili više društava;
- 3) promjenom organizacionog oblika.

(2) Restrukturiranje se može vršiti samo kad je imovina društva veća od njegovih obaveza. Društvo kod kojeg je pokrenut stečajni postupak restrukturira se u skladu sa zakonom kojim se uređuje insolventnost privrednih društava.

(3) Društva koja su preuzela imovinu i obaveze mogu akcionarima društava čiju su imovinu preuzeli, pored akcija, kao pravičnu naknadu, isplatiti i novčani iznos, pod uslovom da taj iznos ne pređe 10% nominalne vrijednosti akcija izdatih za preuzetu imovinu ili računovodstvene vrijednosti, ako nominalna vrijednost nije utvrđena.

(4) Ugovor o spajanju, odluka o podjeli na dva ili više društava, odluka o odvajanju uz osnivanje jednog ili više društava, odluka o promjeni organizacionog oblika, kao i odluka o emisiji akcija po osnovu restrukturiranja društva donose se dvotrećinskom većinom glasova prisutnih i zastupljenih akcionara preko punomoćnika ili putem glasačkih listića. Ako postoji više klasa akcija za odluku skupštine potrebna je tražena većina glasova svake klase akcija.

(5) Izdavanje ili poništavanje akcija u postupku restrukturiranja evidentira se kod Komisije za hartije od vrijednosti.

(6) Sopstvene akcije društava, koja spajanjem ili podjelom prestaju da postoje, neće se mijenjati za akcije društva koje preuzima imovinu i obaveze, kao ni akcije koje društvo koje preuzima imovinu i obaveze posjeduje, neposredno ili preko trećih lica koje posjeduju akcije za njegov račun, u društvima koja prestaju da postoje.

(7) Odredbe o restrukturiranju akcionarskih društava shodno se primjenjuju i na restrukturiranje ostalih privrednih društava.

Spajanje društava

Član 22a

(1) Restrukturiranje akcionarskog društva spajanjem može se vršiti kada se jedno ili više društava pripajaju postojećem društvu prenosom cjelokupne imovine i obaveza na to društvo koje u zamjenu emituje akcije akcionarima društava koja se pripajaju ili se dva ili više društava spajaju formiranjem novog društva koje izdaje akcije novoformiranog društva akcionarima društava koja se spajaju. Društvo kojem je izvršeno pripajanje, odnosno koje je nastalo novim osnivanjem naziva se društvo-preuzimalac, a društvo koje je prenijelo imovinu i obaveze naziva se preuzeto društvo.

(2) Odbor direktora društva uključenog u spajanje priprema za skupštinu akcionara pisani izvještaj u kome daje detaljno pravno i ekonomsko obrazloženje razloga i posljedica spajanja i obrazloženje srazmjere zamjene akcija.

(3) Odbor direktora društva uključenog u spajanje obavještava skupštinu akcionara o promjenama na imovini i obavezama nastalim od dana izrade nacrtu ugovora o spajanju do dana održavanja skupštine akcionara, koja odlučuje o nacrtu ugovora o spajanju, osim ukoliko su se o promjenama na imovini i obavezama saglasili svi akcionari ili vlasnici drugih hartija od vrijednosti sa pravom glasa svakog društva uključenog u spajanje.

(4) Odbori direktora društava uključenih u spajanje dužni su da usaglase nacrt ugovora o spajanju, koji sadrži:

1) naziv, oblik i sjedište svakog društva uključenog u spajanje;

2) srazmjernan odnos za zamjenu akcija, a ukoliko se za pravičnu naknadu dodatno daje i novac, predloženi iznos naknade;

3) način i rok preuzimanja pojedinih obaveza;

4) način i uslove raspodjele akcija u društvima koja su preuzela imovinu i obaveze;

5) datum od kojeg vlasnici akcija iz tačke 4 ovog stava imaju pravo da učestvuju u dobiti društva-preuzimaoca, kao i druge uslove koji mogu uticati na sticanje tog prava;

6) datum od kojeg će poslovne transakcije društava koja se spajaju biti smatrane za potrebe računovodstva kao transakcije društva-preuzimaoca;

7) prava koja društvo-preuzimalac daje akcionarima preuzetog društva, koji imaju akcije sa posebnim pravima, kao i licima koja posjeduju druge hartije od vrijednosti koje daju posebna prava;

8) druga plaćanja ili beneficije, u novcu ili drugim sredstvima, izvršena ili koja treba izvršiti prema organima ili menadžerima društava koja su uključena u spajanje ili nezavisnom ekspertu koji sačinjava izvještaj o nacrtu ugovora o spajanju, kao i razloge za takvu isplatu ili beneficije;

9) precizan opis imovine i obaveza koje treba prenijeti društvu-preuzimaocu, oblik organizovanja i naziv novog društva u slučaju kada se restrukturiranje odnosi na stvaranje novog društva putem spajanja;

10) predlog statuta novog društva, u slučaju kada se restrukturiranje vrši stvaranjem novog društva putem spajanja.

(5) Usaglašeni nacrt ugovora o spajanju, u ime svakog od društava koje se spaja, potpisuje član odbora direktora koji je određen od svakog društva uključenog u spajanje.

(6) Odbor direktora svakog društva koje se spaja odrediće jednog ili više nezavisnih eksperata da ispituju nacrt ugovora o spajanju. Odbori direktora društava koja se spajaju mogu zajedno odrediti jednog ili više istih nezavisnih eksperata da ispituju nacrt ugovora o spajanju.

(7) Nezavisni eksperti naročito su dužni da se u izvještajima izjasne o uslovima i predlogu spajanja, korišćenim metodama, utvrđenom srazmjerom zamjene akcija, uključujući novčanu doplatu, kao i da navedu teškoće ako su se javile prilikom procjene imovine društva.

(8) Nezavisni eksperti neće ispitivati nacrt ugovora o spajanju iz stava 6 ovog člana, ukoliko su se o tome saglasili svi akcionari ili vlasnici drugih hartija od vrijednosti sa pravom glasa svakog društva uključenog u spajanje.

(9) Nezavisni ekspert može biti revizor, sudski vještak ekonomske struke ili drugi procjenitelj koga izabere odbor direktora, kao i društvo za reviziju. Nezavisni ekspert ne može biti lice koje je bilo ili je ovlašćeno lice, odnosno zaposleno u društvu koje se spaja, kao ni lice koje je poslovni partner društva koje se spaja, kao ni bračni drug ili srodnik prvog stepena srodstva člana odbora direktora ili zaposlenog u društvu koje se spaja.

(10) Društva koja učestvuju u spajanju dužna su da, na zahtjev nezavisnog eksperta, pruže sve podatke i isprave neophodne za izradu izvještaja.

(11) Članovi odbora direktora društva koje se spaja, kao i nezavisni eksperti koji ispituju nacrt ugovora o spajanju, odgovorni su za štetu koju prouzrokuju akcionarima društva u postupku spajanja ukoliko nijesu postupali savjesno i sa pažnjom dobrog privrednika.

(12) Nacrt ugovora o spajanju dostavlja se CRPS-a radi objavljivanja u 'Službenom listu Crne Gore'. Društvo objavljuje obavještenje o spajanju u najmanje dva dnevna štampana medija koja se izdaju u Crnoj Gori i to najmanje 30 dana prije dana održavanja skupštine akcionara na kojoj će se razmatrati nacrt ugovora o spajanju.

(13) Nacrt ugovora o spajanju koji je objavljen na internet stranici svakog društva uključenog u spajanje 30 dana prije održavanja skupštine akcionara na kojoj će se razmatrati nacrt ugovora o spajanju ne mora se dostavljati CRPS-u radi objavljivanja u 'Službenom listu Crne Gore'.

(14) Svako društvo koje je uključeno u spajanje o tome obavještava, u pisanom obliku, sve povjeriocije najmanje 30 dana prije dana održavanja skupštine akcionara na kojoj će se razmatrati nacrt ugovora o spajanju.

(15) Društvo-preuzimalac mora obezbijediti imaoima zamjenljivih obveznica i drugih hartija od vrijednosti sa posebnim pravima, koje su izdala preuzeta društva, ista prava koja su imali kod preuzetih društava, odnosno mora im obezbijediti novčanu naknadu ukoliko se ne obezbijede ista prava. Ukoliko se ne postigne sporazum o visini novčane naknade, visinu naknade utvrdiće nadležni sud.

(16) Društva koja učestvuju u spajanju dužna su da svojim akcionarima u sjedištu društva, odnosno u prostorijama društva izvan sjedišta, ako se djelatnost obavlja u više mjesta, najmanje 30 dana prije dana održavanja skupštine akcionara na kojoj će se

razmatrati predloženi način spajanja, kao i na samoj skupštini akcionara, obezbijede na uvid sljedeća dokumenta:

- 1) nacrt ugovora o spajanju;
 - 2) izvještaj odbora direktora sa obrazloženjem razloga i posljedica spajanja;
 - 3) izvještaj nezavisnog eksperta;
 - 4) godišnje finansijske iskaze za posljednje tri godine svakog društva koje je uključeno u spajanje;
 - 5) poseban finansijski iskaz kojim se iskazuje stanje u društvu na dan najviše tri mjeseca prije dana sačinjavanja nacrta ugovora o spajanju, ako je nacrt sastavljen poslije isteka šest mjeseci od dana završetka poslednje poslovne godine.
- (17) Poseban finansijski iskaz ne mora se stavljati na uvid, ako društvo objavi polugodišnji finansijski izvještaj i stavi ga na uvid akcionarima u skladu sa stavom 16 ovog člana ili ukoliko su se o tome saglasili svi akcionari i vlasnici drugih hartija od vrijednosti sa pravom glasa svakog društva uključenog u spajanje.
- (18) Posebnim finansijskim iskazom iz stava 16 tačka 5 ovog člana iskazuju se podaci na način na koji su iskazani u godišnjem finansijskom iskazu, s tim što procjene vrijednosti mogu da se zasnivaju samo na promjenama u knjigovodstvu u odnosu na stanje izraženo u poslednjem finansijskom iskazu, bez sprovođenja popisa imovine.
- (19) Društva uključena u spajanje dužna su da svakom akcionaru, na njegov zahtjev, besplatno uruče ili dostave kopije ili djelove kopija dokumenata iz stava 16 ovog člana.
- (20) Društvo-preuzimalac će CRPS-a dostaviti ugovor o spajanju, potpisan i ovjeren u skladu sa stavom 21 ovog člana, zapisnik sa sjednice skupštine akcionara koja je donijela odluku o spajanju i odluku o emisiji akcija po osnovu spajanja, najkasnije u roku od 15 dana od dana prijema rješenja Komisije za hartije od vrijednosti o evidentiranju emisije akcija po osnovu spajanja.
- (21) Ugovor o spajanju je valjan kad ga u istom tekstu usvoje skupštine društava koja se spajaju i kada se ovjere svi potpisi na ugovoru u skladu sa zakonom.
- (22) CRPS-a je dužan da nakon dobijanja dokumentacije iz stava 20 ovog člana ugovor o spajanju objavi u 'Službenom listu Crne Gore'.
- (23) Komisija za hartije od vrijednosti objavljuje rješenje o evidentiranju emisije po osnovu spajanja u 'Službenom listu Crne Gore'. Registracijom emitovanih akcija po osnovu spajanja u CDA:
- 1) imovina i obaveze preuzetog društva postaju imovina i obaveze društva-preuzimaoca;
 - 2) akcionari preuzetog društva postaju akcionari društva-preuzimaoca;
 - 3) preuzeto društvo prestaje da postoji bez sprovedenog postupka likvidacije i akcije preuzetog društva se poništavaju;
 - 4) zaposleni u preuzetom društvu nastavljaju da rade u društvu-preuzimaocu u skladu sa propisima o radu i ugovorom o spajanju.
- (24) Spajanje se smatra izvršenim danom registracije kod CRPS-a.
- (25) Akcionar koji je glasao protiv ili nije prisustvovao skupštini koja je usvojila ugovor o spajanju ili povjerilac društva, u roku od tri mjeseca od dana objavljivanja ugovora o spajanju u 'Službenom listu Crne Gore', može tražiti da Sud poništi spajanje ukoliko nijesu poštovane bitne odredbe postupka spajanja i ako povjeriocima, na njihov zahtjev, nije obezbijeđena odgovarajuća zaštita potraživanja, a spajanjem je bitnije ugroženo namirenje njihovih potraživanja. Pravo na dodatno obezbjeđenje nemaju povjerioci čija su potraživanja već u potpunosti i na pouzdan način obezbijeđena.
- (26) Pravosnažnu presudu kojom je poništeno spajanje sud, u roku od 15 dana od dana pravosnažnosti, dostavlja CRPS-a radi objavljivanja u 'Službenom listu Crne Gore'. Ukoliko se u roku od 90 dana od dana objavljivanja pravosnažne presude u 'Službenom listu Crne Gore' ne održi skupština i izaberu organi društva, organ državne uprave nadležan za poreze (u daljem tekstu: Poreska uprava) će pokrenuti postupak sudske likvidacije nad društvima koja su bila predmet spajanja.
- (27) U slučaju poništenja spajanja važiće obaveze koje je društvo-preuzimaoc stvorilo u periodu od dana evidentiranja emisije akcija po osnovu novog spajanja u CDA do objavljivanja odluke suda o poništenju spajanja u 'Službenom listu Crne Gore', a društva koja su bila uključena u postupak spajanja su neograničeno solidarno odgovorna za obaveze društva-preuzimaoca za taj period.

Pojednostavljeno spajanje

Član 22b

- (1) U slučaju spajanja preuzetog društva sa društvom-preuzimaocem koje posjeduje najmanje 90% akcija preuzetog društva primjenjuju se odredbe člana 22a ovog zakona, s tim što se skupština akcionara društva-preuzimaoca ne mora održati, ako su ispunjeni sljedeći uslovi:
- 1) ako je objavljen nacrt ugovora o spajanju u 'Službenom listu CG' i obavještenje o spajanju u najmanje dva dnevna štampana medija koja se izdaju u Crnoj Gori i to najmanje 30 dana prije dana održavanja skupštine akcionara preuzetog društva;
 - 2) ako je akcionarima društva-preuzimaoca u sjedištu društva-preuzimaoca omogućen uvid u nacrt ugovora o spajanju, godišnji finansijski iskazi za posljednje tri godine i poseban finansijski iskaz iz člana 22a stav 13 ovog zakona, najmanje 30 dana prije dana održavanja skupštine akcionara preuzetog društva na kojoj će se razmotriti nacrt ugovora o spajanju;
 - 3) ako akcionar ili više akcionara društva-preuzimaoca koji zajedno imaju najmanje 5% akcija tog društva nijesu tražili da o spajanju odluku donese skupština akcionara društva-preuzimaoca.
- (2) U slučaju iz stava 1 ovog člana odluka odbora direktora društva-preuzimaoca će se smatrati odlukom skupštine društva, a odluka odbora direktora o emisiji akcija po osnovu restrukturiranja spajanjem smatraće se odlukom skupštine društva-preuzimaoca.
- (3) Smatra se da je društvo-preuzimaoc vlasnik akcija preuzetog društva i ako neko drugi drži akcije preuzetog društva za račun društva-preuzimaoca.

Podjela akcionarskog društva

Član 22v

- (1) Restrukturiranjem akcionarskog društva putem podjele društvo prestaje da postoji, prenošenjem u potpunosti svoje imovine i obaveza na dva ili više postojećih ili novoformiranih društava, koja u zamjenu emituju akcije akcionarima društva koje se dijeli.
- (2) Na podjelu akcionarskog društva shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona o spajanju društava ukoliko nije drukčije određeno ovim članom.
- (3) U slučaju podjele društva i prenosa imovine i obaveza na dva ili više postojećih društava, odbori direktora društava uključenih u

podjelu usaglasio nacrt ugovora o regulisanju međusobnih odnosa koji nastaju podjelom akcionarskog društva. Nacrt ugovora, pored elemenata iz člana 22a stav 3 ovog zakona, mora da sadrži i precizan opis i podjelu imovine i obaveza koje treba prenijeti društvima koja su preuzela imovinu i obaveze, kao i predlog raspodjele akcija društava koja su preuzela imovinu i obaveze (društva-preuzimaoci) akcionarima društva koje je predmet podjele i kriterijume te podjele.

(4) U slučaju podjele akcionarskog društva na dva ili više novih društava, odbor direktora će za skupštinu akcionara pripremiti predlog u pisanoj formi o uslovima i načinu podjele, koji sadrži podatke iz stava 3 ovog člana, nazive novih društava i predlog odluke o emisiji akcija po osnovu podjele s tim što se odredbe koje se odnose na nacrt ugovora odnose na predlog odluke o podjeli.

(5) Podjela akcija društva nastalih podjelom vrši se proporcionalno vlasničkoj strukturi društva koje se dijeli.

(6) Izuzetno od stava 5 ovog člana može se predvidjeti i drukčija podjela akcija, na osnovu posebno navedenih razloga i kriterijuma.

(7) Akcionari koji su nezadovoljni raspodjelom izvršenom u skladu sa stavom 6 ovog člana mogu zahtijevati da se njihove akcije otkupe.

(8) Ako dio imovine nije ili ne može biti podijeljen u skladu sa predloženim uslovima podjele, na društva koja preuzimaju imovinu i obaveze prenosi se dio imovine koji je srazmjeran učešću društava koja su preuzela imovinu i obaveze u podjeli neto imovine društva koje se dijeli.

(9) Ako obaveza nije ili ne može biti podijeljena u skladu sa predloženim uslovima podjele, svako od društava koja preuzimaju imovinu i obaveze je solidarno odgovorno za tu obavezu.

(10) Za obaveze koje se ne izmire od strane društva-preuzimaoca, koje je te obaveze preuzelo shodno ugovoru iz stava 3 ovog člana, odnosno predlogu iz stava 4 ovog člana, solidarno odgovaraju ostala društva-preuzimaoci, osim ako je sa određenim povjericem drukčije dogovoreno. Solidarna odgovornost iz ovog stava ograničena je do visine neto imovine koju su preuzela društva-preuzimaoci.

Odvajanje uz osnivanje jednog ili više društava

Član 22g

(1) Restrukturiranjem akcionarskog društva putem odvajanja uz osnivanje jednog ili više društava postojeće društvo prenosi dio svoje imovine i obaveza na jedno ili više društava koja se osnivaju (novo društvo), a ona u zamjenu emituju akcije akcionarima postojećeg društva čiji se kapital smanjuje za vrijednost prenesene imovine. Na smanjenje kapitala postojećeg društva ne primjenjuje se odredba člana 59 ovog zakona, osim st. 7 i 8.

(2) Na odvajanje akcionarskog društva shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona o podjeli društava, ukoliko nije drukčije određeno ovim članom.

(3) U slučaju odvajanja uz osnivanje jednog ili više društava odbor direktora postojećeg društva će za skupštinu akcionara pripremiti u pisanoj formi: predlog o uslovima i načinu odvajanja koji sadrži precizan opis imovine i obaveza koje treba prenijeti novom društvu, iznos smanjenja kapitala postojećeg društva, predlog raspodjele akcija novog društva akcionarima postojećeg društva, naziv novog društva, predlog odluke o odvajanju uz osnivanje i predlog odluke o emisiji akcija po osnovu odvajanja.

(4) Podjela akcija novog društva akcionarima postojećeg društva vrši se proporcionalno vlasničkoj strukturi postojećeg društva.

(5) Izuzetno od stava 4 ovog člana može se predvidjeti i drukčija podjela akcija novog društva, na osnovu posebno navedenih razloga i kriterijuma.

(6) Akcionari koji su nezadovoljni raspodjelom izvršenom u skladu sa stavom 5 ovog člana mogu zahtijevati da se njihove akcije otkupe, u skladu sa članom 32a ovog zakona.

(7) Odluka o odvajanju uz osnivanje društva predstavlja odluku o osnivanju novog društva.

(8) Akcionar koji je glasao protiv ili nije prisustvovao skupštini koja je usvojila predlog odluke o uslovima i načinu odvajanja, ili povjerilac društva, u roku od tri mjeseca od dana objavljivanja odluke o odvajanju uz osnivanje u 'Službenom listu CG', može tražiti da Sud poništi odvajanje ukoliko nijesu poštovane bitne odredbe postupka odvajanja i ako povjericima, na njihov zahtjev, nije obezbijeđena odgovarajuća zaštita potraživanja, a odvajanjem je bitnije ugroženo namirenje njihovih potraživanja. Pravo na dodatno obezbjeđenje nemaju povjericima čija su potraživanja već u potpunosti i na pouzdan način obezbijeđena.

(9) Za obaveze koje se ne izmire od strane novog društva, koje je te obaveze preuzelo shodno odluci iz stava 7 ovog člana, solidarno odgovaraju postojeće društvo i novo društvo, odnosno sva nova društva ukoliko se odvajanjem uz osnivanje osniva više od jednog novog društva, osim ako je sa određenim povjericem drukčije dogovoreno. Novo i postojeće društvo odgovaraju solidarno za obaveze koje ne izmire postojeće društvo, osim ako je sa određenim povjericem drukčije dogovoreno. Solidarna odgovornost novog društva je ograničena do vrijednosti neto imovine koja je prenijeta na to društvo.

Promjena oblika akcionarskog društva u društvo sa ograničenom odgovornošću

Član 23

(1) Akcionarsko društvo se može restrukturirati u društvo sa ograničenom odgovornošću, pod uslovima da:

1) broj akcionara u vrijeme predloženog restrukturiranja nije veći od 30;

2) je akcionarski kapital u potpunosti uplaćen;

3) skupština akcionara donese posebnu odluku o restrukturiranju akcionarskog društva u društvo sa ograničenom odgovornošću;

4) se na restrukturiranje primjenjuju odredbe ovog zakona o osnivanju društva sa ograničenom odgovornošću;

5) se statut izmijeni kako bi se utvrdilo da se društvo organizuje kao društvo sa ograničenom odgovornošću;

6) statut sadrži odredbe propisane za društvo sa ograničenom odgovornošću i da se brišu odredbe koje se odnose isključivo na akcionarsko društvo;

7) se postojeća vlasnička struktura izražava udjelima koji se dijele na članove u srazmjeri njihovog dosadašnjeg vlasništva u akcijama, izraženo u procentima, ukoliko se svi zainteresovani članovi društva nijesu drukčije sporazumjeli;

8) se akcije akcionarskog društva brišu iz svih registara, u skladu sa Zakonom o hartijama od vrijednosti i da se ponište.

(2) Nakon ispunjenja uslova za restrukturiranje akcionarskog društva u društvo sa ograničenom odgovornošću, društvo nastavlja sa radom kao društvo sa ograničenom odgovornošću od dana registracije.

Dobrovoljna likvidacija

Član 24

- (1) Dobrovoljna likvidacija se, u skladu sa odredbama ovog zakona, može sprovesti kada akcionarsko društvo ima dovoljno finansijskih sredstava da pokrije svoje obaveze. U slučajevima kada obaveze prelaze raspoloživa finansijska sredstva ili očekivana finansijska sredstva od prodaje imovine ili stečena na drugi način, ne primjenjuju se odredbe čl. 24 i 25 ovog zakona, već se primjenjuju odredbe zakona kojima se uređuje insolventnost privrednih društava.
- (2) Sa dobrovoljnom likvidacijom akcionarskog društva može se započeti u skladu sa odredbama ovog zakona, i to:
- 1) kada je odredbama statuta društva predviđeno da se likvidacija društva može sprovesti poslije određenog perioda ili nastupanja određenog događaja, a taj period je prošao ili se taj događaj desio;
 - 2) kada se na vanrednoj skupštini akcionara donese odluka o likvidaciji društva. Odluka se donosi sa najmanje tri četvrtine glasova prisutnih akcionara lično ili preko punomoćnika, odnosno glasačkih listića. Obavještenje o sazivanju vanredne skupštine dostavlja se akcionarima najmanje 21 dan prije njenog održavanja;
 - 3) kada društvo na skupštini akcionara sa dvije trećine prisutnih glasova lično ili putem punomoćnika, odnosno glasačkih listića, donese odluku da ne želi da nastavi poslovanje i da se dobrovoljno likvidira.
- (3) Odluka iz stava 2 tačka 2) ovog člana punovažna je i za slučaj da obavještenje o sazivanju skupštine nije dostavljeno 21 dan prije njenog održavanja, pod uslovom da se akcionari koji posjeduju najmanje devet desetina glasova saglase sa održavanjem sjednice skupštine.
- (4) Odluku o likvidaciji društva, odbor direktora dostavlja CRPS-a, u roku od pet dana od dana donošenja odluke.
- (5) Obavještenje o donošenju odluke o likvidaciji društva, CRPS-a dostavlja 'Službenom listu CG' na objavljivanje, u roku od pet dana od dana prijema obavještenja.
- (6) Nakon donošenja odluke o likvidaciji društva, redovna ili vanredna skupština akcionara imenuje likvidatora, koga predlaže odbor direktora, u skladu sa uslovima koje je utvrdila za njegovo imenovanje.
- (7) Likvidator dostavlja obavještenje o imenovanju CRPS-a koje sadrži njegovo ime i kontakt podatke, u roku od 10 dana od njegovog imenovanja.
- (8) Od dana imenovanja likvidatora:
- 1) prestaju ovlaštenja članova odbora direktora, osim u dijelu za koji likvidator ili društvo, na skupštini akcionara, odluči da nastavi sa radom;
 - 2) društvo prestaje da posluje, osim kada je to neophodno za savjesno, redovno i korisno okončanje poslova društva i za likvidaciju društva, kako je to utvrdio likvidator;
 - 3) bilo koji prenos akcija, raspolaganje imovinom ili zaduživanje bez odobrenja likvidatora ne proizvodi pravne posljedice, osim do obima koji je dozvoljen važećim propisima;
 - 4) obavještenje da se društvo likvidira ističe se na svim poslovnim pismima, računima i narudžbenicama koje društvo izdaje.
- (9) Društvo u pisanoj formi poziva sve poznate povjerioce društva da prijave svoja potraživanja i obavještava poreski organ.
- (10) Društvo je dužno da obavještenje o dobrovoljnoj likvidaciji društva objavi najmanje dva puta u jednom dnevnom štampanom mediju koji izlazi u Crnoj Gori u razmaku od najmanje 15, a najviše 30 dana između objavljivanja.
- (11) Obavještenje iz st. 9 i 10 ovog člana obavezno sadrži rok u kome se moraju prijaviti potraživanja, koji ne može biti kraći od 60 dana od dana dostavljanja obavještenja iz stava 9 ovog člana, odnosno, za društva koja nijesu primila obavještenje u pisanoj formi, od dana objavljivanja posljednjeg obavještenja iz stava 10 ovog člana.
- (12) Potraživanja povjerilaca koji su prijavili svoja potraživanja nakon isteka roka iz stava 11 ovog člana namiriće se iz preostale imovine do okončanja postupka dobrovoljne likvidacije.
- (13) Povjerilac čije potraživanje likvidator osporava dužan je da, u roku od 30 dana od dana prijema osporavanja potraživanja, pokrene postupak pred nadležnim sudom.
- (14) Postupak dobrovoljne likvidacije se neće okončati do okončanja postupka iz stava 13 ovog člana, odnosno do odgovarajućeg obezbjeđenja osporenog potraživanja.
- (15) Kada su poslovi društva u potpunosti ili u značajnoj mjeri okončani, likvidator priprema konačni izvještaj sa objašnjenjem kako je likvidacija sprovedena i kako se raspolagalo sa imovinom društva. Konačni izvještaj obavezno sadrži: konačni bilans stanja; prikaz izvora prihoda i njihovu upotrebu; spisak imovine koja je otuđena; prihode koji su ostvareni otuđenjem; da li postoje pitanja koja treba rješavati i predlog načina njihovog rješavanja; iznos troškova likvidacije i naknade koja pripada likvidatoru.
- (16) Nakon pripreme konačnog izvještaja, likvidator saziva vanrednu skupštinu akcionara na kojoj prezentira konačni izvještaj.
- (17) U roku od sedam dana od dana održavanja vanredne skupštine akcionara iz stava 16 ovog člana, likvidator dostavlja kopiju konačnog izvještaja CRPS-a, zajedno sa zahtjevom za brisanje društva iz Registra.
- (18) Nakon prijema konačnog izvještaja i zahtjeva za brisanje iz Registra, Poreska uprava briše društvo iz CRPS-a i o tome dostavlja obavještenje 'Službenom listu CG' na objavljivanje.

Skraćeni postupak likvidacije

Član 24a

- (1) Dobrovoljna likvidacija može se sprovesti po skraćenom postupku, ako poslije donošenja odluke o dobrovoljnoj likvidaciji svi akcionari daju na sudu ovjerene izjave da su izmirene sve obaveze društva prema povjeriocima, uključujući i obaveze prema zaposlenima.
- (2) Akcionari iz stava 1 ovog člana odgovaraju neograničeno solidarno za obaveze akcionarskog društva tri godine nakon brisanja društva iz CRPS-a.
- (3) Akcionari, povjerioci i druga lica koja imaju pravni interes mogu, u roku od 30 dana od dana donošenja odluke o prestanku društva po skraćenom postupku, pokrenuti postupak za poništenje odluke pred sudom.
- (4) Sud poništava odluku o dobrovoljnoj likvidaciji društva po skraćenom postupku ako utvrdi da bi akcionari ili povjerioci bili oštećeni tom odlukom i imenuje likvidatora koji će sprovesti postupak dobrovoljne likvidacije shodno čl. 24 i 25 ovog zakona.
- (5) Akcionarsko društvo koje prestaje po skraćenom postupku briše se iz CRPS-a, uz upisivanje u CRPS-a ličnih imena,

jedinstvenog matičnog broja i adresa akcionara fizičkih lica, odnosno naziva, sjedišta i matičnog broja akcionara pravnih lica, s naznačenjem njihove neograničene solidarne odgovornosti za obaveze brisanog društva, u roku iz stava 2 ovog člana.

(8) Obavještenje o brisanju društva iz CRPS-a objavljuje se u 'Službenom listu Crne Gore'.

Ovlašćenja likvidatora

Član 25

(1) Likvidator imenovan za sprovođenje likvidacije prema ovom zakonu ima sva prava i obaveze odbora direktora društva. Likvidator zastupa društvo u likvidaciji kod suda, prema državnim organima i prema trećim licima.

(2) Likvidator, u skladu sa ovim zakonom:

1) priprema spisak cjelokupne imovine i računovodstveni izvještaj o poslovanju od početka postupka likvidacije, a posebno likvidacioni bilans stanja;

2) izvršava obaveze po zaključenim ugovorima i, kada je to potrebno, zaključuje nove;

3) raskida ugovore kada je to ekonomski opravdano;

4) saziva i predsjedava skupštinom akcionara društva;

5) vrši raspodjelu preostale imovine društva povjeriocima i, kada je to moguće, akcionarima, u skladu sa pravima koje im daju njihove akcije;

5a) ako utvrdi da imovina društva u likvidaciji nije dovoljna da se podmire sva potraživanja povjerilaca podnosi predlog za pokretanje stečajnog postupka u skladu sa zakonom kojim se uređuje insolventnost privrednih društava;

6) preduzima i druge radnje neophodne za urednu likvidaciju društva.

(3) Kada postupak likvidacije društva traje duže od jedne godine, likvidator priprema privremeni izvještaj o likvidaciji, u roku od tri mjeseca po isteku svake finansijske godine. Privremeni izvještaj sadrži podatke o tome kako je likvidacija sprovedena u proteklom vremenskom periodu. Privremeni izvještaj obavezno sadrži: privremeni bilans stanja; izvore prihoda i način njihovog korišćenja; spisak imovine koja je otuđena i prihode ostvarene otuđenjem; da li postoje pitanja koja treba rješavati i predlog načina njihovog rješavanja; iznos troškova sprovođenja likvidacije i naknade koja pripada likvidatoru do toga dana. Privremeni izvještaj biće dostupan na uvid u sjedištu društva svim akcionarima i zainteresovanim licima.

(4) Likvidator odgovara društvu i trećim licima za štetu koju je prouzrokovao svojim radnjama. Likvidator ne odgovara za dugove društva. Likvidator ne odgovara akcionarima ili povjeriocima društva za bilo kakve gubitke, obaveze ili smanjenje vrijednosti imovine, koje su nastale kao rezultat donošenja savjesnih i razumnih poslovnih odluka u vezi sa sprovođenjem postupka likvidacije društva.

Poništavanje osnivanja društva

Član 26

(1) Privredni sud će, na zahtjev lica koje ima pravni interes, poništiti osnivanje akcionarskog društva iz sledećih razloga:

1) ako nije zaključen niti izvršen ugovor o osnivanju i statut društva, odnosno nijesu ispunjeni uslovi vezani za donošenje i sadržinu ovih akata, utvrđeni ovim zakonom;

2) ako prospekt o javnoj ponudi akcija nije objavljen u skladu sa zakonom;

3) ako su ciljevi društva nezakoniti, a djelatnosti suprotne propisima;

4) ako ugovorom o osnivanju ili statutom nije utvrđen naziv društva, iznos akcionarskog kapitala, sjedište uprave ili adresa za prijem službenih dopisa ili djelatnosti društva;

5) ako nijesu primijenjene odredbe koje se odnose na iznos minimalnog kapitala;

6) u slučaju da postoji pravna i poslovna nesposobnost svih osnivača.

(2) Tužba za ostvarenje prava iz stava 1 ovog člana može se podnijeti u roku od tri godine od dana upisa društva u CRPS-a.

(3) Privredni sud je dužan da pravosnažnu presudu kojom je utvrđena ništavost u roku od 15 dana od dana pravosnažnosti presude dostavi CRPS-a, radi pokretanja postupka sudske likvidacije.

(4) Poništenjem osnivanja društva članovi društva postaju neograničeno solidarno odgovorni za obaveze društva, a ugovori zaključeni prije poništenja ostaju na snazi.

GLAVA 3 - PRAVA I OBAVEZE DRUŠTVA I AKCIONARA

Prava i obaveze društva

Član 27

(1) Akcionarsko društvo ima sva prava i obaveze fizičkog lica, osim gdje su ta prava i obaveze zakonom ili statutom društva ograničena isključivo na fizička lica.

(2) Akcionarsko društvo u poslovnim pismima i drugim poslovnim dokumentima društva navodi:

1) naziv CRPS-a;

2) broj pod kojim je društvo zavedeno u CRPS-a;

3) oznaku da je društvo akcionarsko društvo;

4) naziv društva;

5) sjedište društva;

6) napomenu da je društvo u likvidaciji, ako je takav slučaj u pitanju.

Obaveza dostavljanja podataka i obavještanja javnosti

Član 28

(1) Akcionarsko društvo dostavlja CRPS-a, koji dostavlja 'Službenom listu CG' na objavljivanje, slijedeća dokumenta i podatke, u skladu sa stavom 2 ovog člana:

1) izmjene koje se odnose na statut, posebni akt iz člana 19 stav 3 ovog zakona, ako statut ne sadrži podatke iz tog akta, ugovor o

osnivanju i produženju roka na koji je društvo osnovano;

2) promjene naziva i sjedišta društva, odnosno adrese za prijem službenih dopisa;

3) imenovanje, razrješenje i podatke o licima koja su ovlaštena da zastupaju društvo u odnosima prema trećim licima, kao i podatke da li lica ovlaštena da zastupaju društvo to čine kolektivno ili pojedinačno;

4) imenovanje, razrješenje i podatke o izvršnom direktoru, sekretaru društva i revizoru društva;

5) odluku skupštine o likvidaciji društva;

6) odluku o imenovanju likvidatora, njegovom identitetu, kvalifikacijama i ovlaštenjima, osim onih utvrđenih ovim zakonom ili statutom;

7) finansijski izvještaji, uključujući izvještaj revizora.

(2) U 'Službenom listu CG' uz podatke se objavljuju i nazivi dokumenata koji sadrže i obavještenje da se ista nalaze u CRPS-a.

(3) Akcionarsko društvo je dužno da CRPS-a dostavi sve izmjene i dopune ugovora o osnivanju, statuta ili drugog dokumenta ili podatka utvrđenih odredbama ovog zakona, u roku od sedam dana od dana njihovog donošenja. Sekretar društva je odgovoran za dostavljanje navedenih dokumenata i podataka.

(4) Nakon svake izmjene statuta ili ugovora o osnivanju, cjelovit tekst se dostavlja CRPS-a. Izmjene statuta ili ugovora o osnivanju valjane su samo kada se registruju.

(5) Dokumenti i podaci obavezuju društvo prema trećim licima od dana objavljivanja u 'Službenom listu CG', osim ako društvo ne dokaže da su treća lica znala za njih. Dokumenti i podaci ne obavezuju savjesna treća lica u vezi transakcija koje su izvršene u roku od 16 dana od dana objavljivanja dokumenata i podataka, a koja mogu dokazati da nijesu znala niti mogla znati za njihovo objavljivanje.

(6) Ne smije biti nesaglasnosti između onoga što je objavljeno i onoga što je dostavljeno CRPS-a. Ako postoji takva nesaglasnost, tekst koji posjeduje CRPS-a je važeći. Tekst koji je objavljen ne može se isticati kao vjerodostojan u odnosima sa trećim licima koja su se pouzdala u tekst koji posjeduje CRPS-a. Treća lica mogu smatrati vjerodostojnim objavljeni tekst, ukoliko društvo ne dokaže da su ona imala saznanja o tekstu dostavljenom CRPS-a.

Pravne posljedice obaveza preuzetih od strane društva

Član 29

(1) Objavljivanje imena članova odbora direktora, izvršnog direktora ili sekretara društva koji su ovlašćeni da zastupaju društvo obavezuje društvo i na to se mogu pozivati i treća lica, ukoliko društvo ne dokaže da su treća lica znala ili mogla znati za nepravilnosti prilikom njihovog izbora.

(2) Odluke skupštine akcionara, odbora direktora, izvršnog direktora ili sekretara društva obavezuju društvo i u slučaju da izlaze izvan okvira djelatnosti društva.

(3) Ograničenja ovlaštenja organa društva, koja proističu iz statuta ili odluka tih organa, ne mogu se isticati prema trećim licima, čak i ako su bila objavljena.

(4) Generalno ovlaštenje za zastupanje, dato u skladu sa statutom društva jednom ili više lica koja djeluju kolektivno, može se isticati prema trećim licima, pod uslovom da je objavljivanje izvršeno u skladu sa ovim zakonom.

Prava i obaveze akcionara

Član 30

(1) Akcionar je fizičko ili pravno lice čija je odgovornost ograničena do visine uloga i koje je vlasnik najmanje jedne akcije u akcionarskom društvu.

(2) Svaki akcionar društva ima ona prava koja mu daju akcije koje posjeduje. Prema svim akcionarima postupa se jednako u jednakim okolnostima.

(3) Akcionari nemaju druge obaveze prema društvu, osim obaveze da uplate, na utvrđeni način, početnu cijenu svih akcija koje su upisali. Odluka skupštine akcionara koja obavezuje sve ili samo neke od akcionara da daju dodatne uloge biće nevažeća, ukoliko nije donijeta jednoglasno.

(4) Kada se utvrdi da je došlo do nepravilnosti u upravljanju ili poslovanju društva, društvo ima pravo da tuži odgovorno lice kod Privrednog suda. U slučaju da društvo ne tuži odgovorno lice, akcionar ima pravo da u svoje ime, a za račun društva tuži odgovorno lice u društvu koje je odgovorno za nepravilnosti u upravljanju ili poslovanju društva (derivativna tužba). Akcionar ima pravo na derivativnu tužbu ako je prethodno u pisanom obliku zahtijevao od društva da tuži odgovorno lice, a društvo je taj zahtjev odbilo ili nije podnijelo tužbu u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva. Ostvarena naknada štete po derivativnoj tužbi pripada društvu, a akcionar koji je podnio derivativnu tužbu ima pravo na naknadu troškova.

(5) Akcionar društva ili njegov nasljednik ima pravo da kod Privrednog suda podnese tužbu, ako:

1) je neka radnja društva nezakonita ili van ovlaštenja društva;

2) većinski akcionari diskriminišu manjinske akcionare;

3) su povrijeđena prava akcionara;

4) ona lica koja kontrolišu društvo, bilo da je to odbor direktora ili većinski akcionari, prevare manjinske akcionare.

(6) Akcionar društva ili njegov nasljednik može pokrenuti postupak kod Privrednog suda, ako postoje dokazi da se poslovanje društva vodi ili da odbor direktora koristi ovlaštenja na način da ugrožava prava tog akcionara ili drugih akcionara, ne poštujući njegove ili njihove interese kao akcionara iako su takve radnje učinjene u dobroj vjeri. U tom slučaju, akcionari zastupaju interese svih slično ugroženih akcionara, a ne samo sopstvene.

(7) Ako Privredni sud ocijeni da je tužba osnovana, donijeće odgovarajuću odluku kojom se otklanjaju nepravilnosti, a u slučaju da su akcionari pretrpjeli štetu nadležni sud donijeće odluku o naknadi štete.

(8) Tužba iz ovog člana može se podnijeti u roku od pet godina od dana nastanka štetne radnje, u kom roku se može pokrenuti tužba i protiv odgovornih lica, kojima je prestala dužnost (funkcija) ili članstvo u društvu.

(9) U slučajevima predviđenim stavom 6 ovog člana, Privredni sud može naložiti otkup akcija tih akcionara od strane drugih akcionara ili samog društva, po cijeni koju bi akcije imale da nije bilo nepravilnih radnji.

Imovinska prava akcionara

Član 31

Akcionar ima sljedeća imovinska prava:

- 1) da učestvuje u dobiti društva u obliku dividende kada se objavi da se dividende dijele, odnosno kada se donese odluka o podjeli dividende;
- 2) da dobije dio preostale imovine društva nakon likvidacije;
- 3) da dobije besplatno akcije za slučaj povećanja kapitala utvrđen statutom iz sredstava društva, uz ograničenja utvrđena ovim zakonom;
- 4) prioritarno pravo u sticanju nove emisije akcija i zamjenjivih obveznica, uz ograničenja utvrđena ovim zakonom;
- 5) da proda ili pokloni sve ili dio svojih akcija;
- 6) vrši i druga imovinska prava u skladu sa statutom društva.

Neimovinska prava akcionara

Član 32

- (1) Akcionari imaju pravo da prisustvuju svim skupštinama akcionara i da glasaju, ukoliko ovim zakonom ili statutom nije drukčije određeno.
- (2) Svaka akcija daje jedan glas na skupštini akcionara, osim u slučaju iz člana 42 stava 8 ovog zakona.
- (3) Vlasnici iste klase akcija imaju ista prava. Statutom društva može se odrediti da neke klase akcija ne daju pravo glasa.
- (4) Akcionar koji je direktno zainteresovan za pitanja u vezi sa procjenom nenovčanog uloga ili kupovine imovine od osnivača ili većinskog akcionara društva nema pravo da glasa na skupštini akcionara o tim pitanjima u roku od dvije godine od registracije društva.
- (5) Kopije finansijskih izvještaja, uključujući izvještaj revizora, moraju biti dostupne na uvid akcionarima u sjedištu uprave društva u toku radnog vremena i to najmanje 30 dana prije održavanja skupštine, kao i na samoj skupštini akcionara.
- (6) Svaki akcionar ima pravo da zahtijeva da mu se, bez nadoknade, dostavi kopija posljednjeg bilansa stanja i bilansa uspjeha društva, kopije izvještaja odbora direktora ili izvještaj revizora.
- (7) Akcionari koji posjeduju najmanje 5% akcionarskog kapitala imaju pravo da imenuju predstavnika koji će ispitati poslovanje ili računovodstvo društva. Troškove ispitivanja plaćaju akcionari koji su to zahtijevali, osim kada rezultati ispitivanja ukažu da postoji opravdan razlog da troškove snosi društvo. U tom slučaju društvo nadoknađuje troškove ispitivanja.
- (8) Akcionar ima pravo da unaprijed, putem pisma ili na samoj skupštini kod razmatranja pojedinih tačaka dnevnog reda, traži objašnjenje i informacije od odbora direktora u vezi sa materijalom u pitanju i predloženim odlukama. Predstavnik odbora direktora dužan je da odgovori na postavljeno pitanje, potpuno i istinito, odmah na samoj skupštini kod raspravljanja odgovarajuće tačke dnevnog reda.
- (9) Predstavnik odbora direktora odgovore na pitanja akcionara koja su postavljena prije održavanja skupštine akcionara može objaviti na internet stranici društva.

Posebna prava akcionara

Član 32a

- (1) Akcionar može tražiti od društva da mu otkupi akcije po prosječnoj tržišnoj vrijednosti koje su akcije društva imale na dan kada je donijeta odluka na skupštini akcionara, ako je na skupštini akcionara glasao protiv, u slučajevima:
 - 1) promjene ugovora o osnivanju, odnosno statuta društva kojim se ugrožavaju njegova prava;
 - 2) kada nije zadovoljan raspodjelom akcija društva koja nastaju podjelom akcionarskog društva koja nije izvršena proporcionalno vlasničkoj strukturi društva koje se dijeli;
 - 3) kada nije zadovoljan srazmjerom zamjene akcija i novčanom naknadom u postupku restrukturiranja;
 - 4) kada je skupština ograničila ili ukinula prioritarno pravo akcionara da upiše akcije ili stekne zamjenjive obveznice;
 - 5) donošenja odluke o raspolaganju (kupovini, prodaji, zakupu, zamjeni, sticanju ili drugom raspolaganju) od strane društva imovinom velike vrijednosti.
- (2) Pravo iz stava 1 ovog člana akcionar može ostvariti ako je do dana održavanja sjednice skupštine akcionara dostavio društvu pisano obavještenje o namjeri da koristi to pravo ukoliko skupština donese odluku sa kojom nije saglasan. Pisani zahtjev za otkup akcija može se podnijeti društvu u roku od 30 dana od dana održavanja skupštine akcionara.
- (3) Društvo je dužno da akcionaru uplati vrijednost akcija iz stava 1 ovog člana u roku od 30 dana od dana prijema pisanog zahtjeva.
- (4) Ako akcionar smatra da uplaćeni iznos vrijednosti akcija iz stava 3 ovog člana ne odgovara prosječnoj tržišnoj vrijednosti akcija ili ako društvo ne izvrši plaćanje naknade u roku iz stava 3 ovog člana ili ako se na dan kada je odluka skupštine donijeta prosječna tržišna cijena nije mogla utvrditi, zbog odsustva prometa akcijama, može pokrenuti spor kod nadležnog suda u roku od 30 dana od dana uplate sredstava od strane društva ili od dana docnje u isplati. Sud je ovlašten da u ovim slučajevima utvrdi prosječnu tržišnu cijenu na osnovu vještačenja nezavisnih ovlaštenih procjenitelja.
- (5) Odluka suda iz stava 4 ovog člana odnosi se na sve akcionare ukoliko su u roku iz stava 2 ovog člana podnijeli pisani zahtjev za otkup akcija, ako je dosuđena vrijednost veća od vrijednosti koju je društvo uplatilo.

Punomoćja

Član 33

- (1) Akcionar ima pravo da opunomoći drugo lice da glasa kao njegov punomoćnik na skupštini akcionara ili da obavlja druge pravne radnje. Punomoćje mora biti ovjereno. Potpis na punomoćju ovjerava se u skladu sa zakonom. Revizor društva ne može djelovati kao punomoćnik.

- (2) Punomoćnik je dužan da jedan primjerak punomoćja dostavi licu odgovornom za evidenciju punomoćja neposredno prije održavanja skupštine, radi evidentiranja punomoćja u registracionu listu prisutnih ili zastupanih akcionara na skupštini.
- (3) Punomoćnik više akcionara na skupštini akcionara može biti jedno fizičko ili pravno lice. Ukoliko nije izričito navedeno u punomoćju da je dato za jednu sjednicu i ponovljene sjednice skupštine akcionara, smatra se da je punomoćje dato za sve sjednice skupštine akcionara koje se održavaju do trenutka opoziva punomoćja. Punomoćnik je dužan da postupa u skladu sa datim uputstvom, a ako punomoćje ne sadrži uputstvo punomoćnik će glasati savjesno, po svom nahođenju i u najboljem interesu akcionara koji je dao punomoćje. Glasanje punomoćnika obavezuje akcionara kao da je sam glasao. Punomoćje može biti u svakom trenutku opozvano. Smatra se da je punomoćje opozvano i ako akcionar kasnije da drugo punomoćje ili lično glasa na sjednici skupštine akcionara.
- (4) Punomoćnik ima pravo na postavljanje pitanja u skladu sa članom 32 stav 8 ovoga zakona.
- (5) U slučaju kada država ili jedinica lokalne samouprave posjeduje akcije, prava iz tih akcija vrši ovlašćeni službenik ili lica kojima je dato punomoćje za vršenje tih prava.

GLAVA 4 - ORGANI, ADMINISTRACIJA I REVIZIJA

Organi društva

Član 34

- (1) Vlasnici društva su njegovi akcionari.
- (2) Skupština akcionara je najviši organ društva koji se obavezno osniva.
- (3) Odbor direktora je organ upravljanja i rukovođenja društva čije odluke izvršavaju sekretar društva i izvršni direktor.
- (4) Odbor direktora je organ koji se obavezno bira u svakom akcionarskom društvu.
- (5) Izvršni direktor i sekretar društva obavezno se biraju u svakom akcionarskom društvu.
- (6) Društvo može odrediti da isto lice bude i izvršni direktor i sekretar društva.
- (7) Akcionarska društva su obavezna da izaberu ovlašćenog nezavisnog revizora društva.

Skupština akcionara

Član 35

- (1) Svi akcionari društva, nezavisno od broja i klase akcija koje posjeduju, imaju pravo da prisustvuju skupštini akcionara društva. Članovi odbora direktora po pravilu prisustvuju skupštini akcionara. Izvršni direktor i sekretar društva obavezno prisustvuju skupštinama akcionara, osim ukoliko nijesu u mogućnosti zbog okolnosti koje su izvan njihove kontrole.
- (2) Isključivo pravo skupštine akcionara je da:
 - 1) vrši izmjene i dopune statuta društva;
 - 2) bira članove odbora direktora i imenuje revizora;
 - 3) razrješava članove odbora direktora i revizora koje je izabrala skupština akcionara;
 - 3a) imenuje i razrješava likvidatora;
 - 4) odlučuje o politici naknada i o naknadama članova odbora direktora;
 - 4a) usvaja godišnje finansijske iskaze i izvještaj o poslovanju društva;
 - 4b) donosi odluku o raspolaganju imovinom društva (kupovini, prodaji, zakupu, zamjeni, sticanju ili na drugi način raspolaganju) čija je vrijednost veća od 20% knjigovodstvene vrijednosti imovine društva (imovina velike vrijednosti), ukoliko statutom nije utvrđeno niže učešće;
 - 5) donese odluku o raspodjeli dobiti;
 - 6) povećava ili smanjuje kapital društva utvrđen statutom, zamjenjuje akcije jedne klase akcijama druge;
 - 7) donese odluku o dobrovoljnoj likvidaciji društva, restrukturiranju ili podnošenju predloga za pokretanje stečajnog postupka;
 - 8) odobrava procjenu nenovčanih uloga;
 - 9) na zahtjev odbora direktora, razmatra pitanja iz njegove nadležnosti koja se odnose na poslovanje društva;
 - 10) odobrava zaključenje ugovora u vezi sa kupovinom imovine od osnivača ili većinskog akcionara društva, u svim slučajevima kada isplata prevazilazi jednu desetinu kapitala društva utvrđenog statutom i kada ugovor treba zaključiti u roku od dvije godine od registracije društva;
 - 11) donese odluku o izdavanju obveznica, odnosno zamjenjivih obveznica ili drugih zamjenjivih hartija od vrijednosti;
 - 12) ograniči ili ukine prioritarno pravo akcionara da upišu akcije ili steknu zamjenjive obveznice, uz saglasnost dvotrećinske većine glasova akcionara na koje se ta odluka odnosi.
- (3) Sastavni dio izvještaja o poslovanju društva iz stava 2 tačka 4a ovog člana je izvještaj o odnosima sa matičnim društvom i društvima u kojima njegovo matično društvo ima status matičnog ili zavisnog društva. U izvještaju se navode svi pravni poslovi i transakcije koje je društvo imalo sa svojim matičnim društvom i društvima u kojima njegovo matično društvo ima status matičnog ili zavisnog društva, sa izjavom odbora direktora da li je društvo pretrpjelo štetu iz tih poslova i transakcija, kao i da li je društvu nadoknađena eventualna šteta koju je imalo iz takvih pravnih poslova i transakcija.
- (4) U slučaju da šteta društvu nije nadoknađena, članovi odbora direktora odgovaraće za štetu koju su pretrpjeli akcionari shodno članu 44 stav 7 ovog zakona.

Sazivanje skupštine

Član 36

- (1) Akcionarsko društvo dužno je da održi skupštinu jednom godišnje. Prva godišnja skupština društva mora se održati u roku od 18 mjeseci od održavanja osnivačke skupštine društva, a nakon toga skupština se saziva obavezno jednom godišnje. Skupštine akcionara sazivaju se i održavaju u skladu sa odredbama ovog zakona.
- (2) Po nalogu odbora direktora, sekretar društva organizuje skupštinu akcionara. Pravo sazivanja skupštine ima odbor direktora i akcionari čije akcije predstavljaju najmanje 5% akcionarskog kapitala, ukoliko statut ne predviđa da akcionari sa manjim dijelom

kapitala imaju pravo na sazivanje skupštine.

(3) Akcionari čije akcije predstavljaju najmanje 5% akcionarskog kapitala imaju pravo da sazovu skupštinu akcionara u roku od 30 dana od dana objavljivanja u 'Službenom listu Crne Gore' pravosnažne odluke kojom je poništena odluka skupštine o spajanju ili podjeli društva. U tom roku postojeći organi društva dužni su da vrše svoju funkciju, u okviru svojih ovlaštenja, osim da raspolažu imovinom.

(4) Akcionari iz st. 2 i 3 ovog člana upućuju odboru direktora zahtjev za sazivanje skupštine akcionara, dnevni red skupštine i predloge odluka koje na skupštini treba da se donesu. Odbor direktora dužan je da sazove skupštinu akcionara u roku od 30 dana od dana dobijanja zahtjeva za sazivanje skupštine akcionara na teret sredstava društva.

(5) Odbor direktora saziva redovnu godišnju skupštinu akcionara u roku od tri mjeseca nakon završetka svake finansijske godine, sa izuzetkom prve godine od osnivanja društva.

(6) Obavještenje o sazivanju skupštine akcionara dostavlja se najkasnije 30 dana prije dana održavanja skupštine. Obavještenje se dostavlja putem pošte, a za društva koja imaju 100 i više akcionara, odbor direktora je dužan da obavještenje o sazivanju skupštine objavi dva puta u najmanje jednom dnevnom štampanom mediju koji se izdaje u Crnoj Gori i na svojoj internet stranici.

(7) Obavještenje o sazivanju skupštine sadrži:

1) mjesto održavanja skupštine;

2) datum i vrijeme održavanja skupštine;

3) predlog dnevnog reda skupštine sa jasnom naznakom o kojim tačkama dnevnog reda se predlaže da skupština donese odluku i navođenjem klase i ukupnog broja akcija koja o toj odluci glasa i većine koja je potrebna za donošenje te odluke, sa obavještenjem gdje akcionari mogu izvršiti uvid u materijale i predloge odluka koje će se razmatrati na skupštini akcionara;

4) adresu internet stranice društva na kojoj će biti dostupne informacije iz stava 6 ovog člana;

5) uputstvo o pravima i načinu ostvarivanja prava akcionara da učestvuju i glasaju na skupštini, u skladu sa ovim zakonom i statutom društva.

(8) Društvo je dužno da na svojoj internet stranici objavi obavještenje o sazivanju skupštine akcionara, na dan objavljivanja odnosno slanja obavještenja o održavanju skupštine, u skladu sa st. 6 i 7 ovog člana, kao i način glasanja preko punomoćnika elektronskim putem sa obrascem punomoćja i glasačkog listića.

(9) Ako iz tehničkih razloga društvo nije u mogućnosti da obrasce iz stava 8 ovog člana objavi na svojoj internet stranici, društvo je dužno da na svojoj internet stranici naznači na koji način se ti obrasci mogu pribaviti u papirnoj formi.

(10) Društvo je dužno da spisak akcionara iz CDA pribavi najranije dva radna dana prije održavanja skupštine. Samo oni akcionari koji su na spisku akcionara iz CDA na dan pribavljanja spiska akcionara mogu učestvovati na skupštini i ostvarivati prava akcionara. Društvo je dužno da na skupštini akcionara obavijesti akcionare o datumu na koji je utvrđen spisak akcionara.

(11) Materijali sa predlozima odluka koji treba da se razmotre na skupštini akcionara moraju biti dostupni na uvid akcionarima društva u sjedištu društva, odnosno u prostorijama društva izvan sjedišta, ako se djelatnost obavlja u više mjesta, najmanje 20 dana prije održavanja sjednice skupštine akcionara.

(12) Društvo je dužno da, na zahtjev akcionara u roku iz st. 6 i 11 ovog člana, dostavlja obavještenja o sazivanju skupštine i materijale koji će se razmatrati na skupštini sa predlozima odluka elektronskom poštom na adresu koju odredi akcionar.

(13) Društvo je dužno da snosi troškove objavljivanja i dostavljanja obavještenja o sazivanju skupštine iz stava 6 ovog člana.

Dnevni red skupštine akcionara

Član 37

(1) Skupština ne može donositi odluke o pitanjima koja nijesu na dnevnom redu, osim ukoliko svi akcionari sa pravom glasa prisustvuju skupštini.

(2) U slučaju izmjene ili proširenja dnevnog reda, akcionari se obavještavaju o izmjenama dnevnog reda na isti način na koji se obavještavaju o održavanju skupštine akcionara i to najkasnije 10 dana prije dana održavanja skupštine.

(3) Akcionari koji posjeduju najmanje 5% akcionarskog kapitala imaju pravo da zahtijevaju od odbora direktora proširenje dnevnog reda skupštine akcionara najmanje 15 dana prije dana održavanja skupštine akcionara. Uz pisani zahtjev za proširenje dnevnog reda skupštine akcionara akcionari dostavljaju i predloge odluka uz predložene tačke dnevnog reda. Odbor direktora je dužan da proširi dnevni red skupštine.

(4) Društvo je dužno da bez odlaganja objavi na svojoj internet stranici predlog proširenog dnevnog reda, sa predloženim odlukama.

(5) Ako se skupština ne održi, ponovna skupština se može održati samo po istom dnevnom redu koji je bio predviđen za skupštine koja nije održana.

Postupanje na skupštini akcionara

Član 38

(1) Prisustvo akcionara ili njihovih punomoćnika na skupštini akcionara dokazuje se potpisivanjem liste prisutnih. Na listi prisutnih iskazuje se i broj glasova koje poseduje svaki akcionar. Listu prisutnih potpisuju predsjedavajući skupštine i sekretar društva. Sekretar društva je sekretar sjednice skupštine akcionara.

(2) Skupštinom akcionara predsjedava izvršni direktor, ukoliko drukčije ne odluči većina prisutnih ili zastupanih akcionara.

(3) U odsustvu sekretara društva, izvršni direktor imenuje drugo lice za sekretara sjednice skupštine akcionara.

(4) Zapisnik sa skupštine akcionara potpisuju predsjedavajući skupštine, sekretar i najmanje jedan akcionar koga ovlasti skupština akcionara. Kopije punomoćja i glasački listići učesnika na skupštini akcionara koji su glasali unaprijed i na skupštini akcionara prilažu se uz zapisnik.

(5) Zapisnik sa skupštine akcionara sačinice se najkasnije u roku od 15 dana od dana održavanja skupštine akcionara.

(6) Zapisnik sa skupštine akcionara obavezno sadrži: datum, mjesto i vrijeme održavanja skupštine akcionara, imena predsjedavajućeg, sekretara skupštine, lica koje ovjerava zapisnik, članova radnih tijela skupštine ako su bila formirana, kvorum, dnevni red, podatke o načinu i rezultatima glasanja, usvojene odluke na skupštini akcionara.

Kvorum i donošenje odluka

Član 39

- (1) Kvorum skupštine akcionara čine akcionari koji posjeduju najmanje polovinu od ukupnog broja akcija sa pravom glasa, a koji su prisutni ili zastupani putem punomoćnika ili su glasali putem glasačkih listića. Ako se na skupštini ne postigne potreban kvorum, skupština se može ponovo sazvati sa istim dnevnim redom, s tim da se obavještenje o sazivanju ponovljene skupštine mora objaviti najmanje dva puta u najmanje jednom dnevnom štampanom mediju koji se izdaje u Crnoj Gori, najmanje sedam dana prije održavanja ponovljene skupštine, na kojoj kvorum čine akcionari koji posjeduju najmanje 33% od ukupnog broja akcija sa pravom glasa, a koji su prisutni ili su zastupljeni preko punomoćnika ili su glasali putem glasačkih listića. Ponovljena skupština se može održati najkasnije 30 dana od dana održavanja skupštine na kojoj nije postignut kvorum.
- (2) Ako se na ponovljenoj skupštini ne postigne kvorum treća skupština se može sazvati na način i u rokovima kao ponovljena skupština, s tim da se ne zahtijeva postojanje kvoruma, a skupština donosi odluke o svim pitanjima koja su na dnevnom redu nezavisno od broja akcija koje su zastupljene.
- (3) Ukoliko je za donošenje odluke potrebna saglasnost akcionara koji posjeduju akcije određene klase, odluka se može donijeti od strane tih akcionara, samo ako sjednici prisustvuju akcionari koji posjeduju više od polovine akcija te klase.
- (4) Nakon glasanja po svakoj pojedinačnoj odluci predsjedavajući sjednice obavještava skupštinu i o glasanju 'za' ili 'protiv' akcionara koji imaju pravo glasa na skupštini, a koji su to uradili pisanim putem.
- (5) Na zahtjev akcionara predsjedavajući sjednice dužan je da na samoj sjednici utvrdi tačan broj glasova za donošenje ili protiv donošenja pojedine odluke. Društvo je dužno da u roku od 15 dana od dana održavanja skupštine na svojoj internet stranici objavi tačne rezultate glasanja po pojedinim odlukama.
- (6) Društvo utvrđuje oblik glasačkog listića kojim se glasa u odsustvu, koji mora biti dostupan akcionarima. Društvo ne može poništiti glasanje akcionara koji je to uradio pisanim putem, a nije koristio formu propisanog glasačkog listića, ako se iz glasanja može utvrditi identitet akcionara i kako je taj akcionar glasao po pojedinim pitanjima.
- (7) Glasanje putem glasačkih listića je obavezno kada se biraju članovi odbora direktora i ako to zahtijevaju akcionari ili njihovi punomoćnici koji posjeduju najmanje 5% glasačkih prava na skupštini akcionara.
- (8) Skupština akcionara donosi odluku većinom glasova prisutnih ili zastupanih akcionara ili putem glasačkih listića, osim u slučajevima kada se za donošenje odluke ovim zakonom zahtijeva druga većina.
- (9) Glasački listić obavezno sadrži podatke o nazivu društva, datumu i mjestu održavanja skupštine akcionara društva, pitanja o kojima se glasa, ime, odnosno naziv akcionara, broj glasova akcionara, mogućnost glasanja 'za' ili 'protiv' po svakom pitanju o kome se glasa, a ako se glasa o članovima odbora direktora ime svakog kandidata o kome se glasa. Glasački listić mora da sadrži i uputstvo o načinu glasanja i o uslovima za proglašenje glasanja važećim, odnosno nevažećim.
- (10) Prisutni ili zastupljeni akcionari koji nemaju pravo glasa po nekoj tački dnevnog reda prilikom odlučivanja na skupštini akcionara računaju se prilikom utvrđivanja kvoruma, ali se ne uzimaju u obzir prilikom donošenja odluka.

Sporazum akcionara o glasanju

Član 39a

- (1) Sporazum akcionara o glasanju je ugovor/sporazum između izvjesnog broja akcionara društva sa ciljem da se unaprijed odredi kako da glasaju po osnovu svojih akcija, na određeni način i o određenim pitanjima na skupštini akcionara, bilo da je zaključen uz podršku organa društva, kluba (udruženja) akcionara ili samoorganizovanjem akcionara. Sporazum obavezuje samo akcionare koji su ga potpisali.
- (2) Sporazum o glasanju može se zaključiti za jednu skupštinu i ponovljenu sjednicu skupštine ili za određeno vrijeme koje ne može biti duže od pet godina.
- (3) Kada je sporazumom postignut dogovor o glasanju, akcionari prisustvuju sjednici skupštine da bi glasali kako je dogovoreno ili imenuju zajedničkog punomoćnika sa ovjerenim punomoćjem u skladu sa zakonom. Ako je sporazum zaključen za duži vremenski period, u sporazumu se predviđa način postizanja dogovora, odnosno usaglašavanja akcionara unaprijed o glasanju za predstojeće skupštine, kao i rješavanje mogućih sporova izabranom arbitražom ili od trećeg lica zajednički prihvaćenog.
- (4) Primjerak sporazuma o glasanju se predaje društvu radi evidencije, odnosno upisuje u registar društva, a ako se radi o društvu čije se akcije prodaju na organizovanom tržištu, sporazum se dostavlja Komisiji za hartije od vrijednosti.

Učešće na skupštini akcionara elektronskim putem

Član 39b

- (1) U radu skupštine akcionara može se učestvovati i elektronskim putem u skladu sa statutom na sljedeći način:
 - 1) prenosom skupštine direktno;
 - 2) dvosmjernom komunikacijom kojom se omogućava akcionarima da se obrate skupštini sa druge lokacije;
 - 3) glasanjem elektronskim putem, prije ili u toku održavanja sjednice.
- (2) U slučajevima iz stava 1 ovog člana društvo može izvršiti identifikaciju akcionara i provjeru sigurnosti elektronske komunikacije neophodne za učešće akcionara u radu skupštine elektronskim putem.
- (3) Ako prilikom elektronske komunikacije iz stava 1 ovog člana dođe do smetnji u vezama, predsjedavajući je dužan da prekine sjednicu i nastavi je nakon otklanjanja smetnji.

Vanredna skupština

Član 40

- (1) Vanredna skupština je svaka skupština, osim redovna godišnja skupština akcionara.
- (2) Vanredna skupština akcionara saziva se u slučaju, ako:
 - 1) akcionari koji posjeduju najmanje 5% glasačkih prava dostave u sjedište uprave društva pisani zahtjev za održavanje skupštine;

2) odbor direktora ili akcionari predlažu da se:

- (a) mijenja djelatnost društva;
- (b) mijenja akcionarski kapital društva;
- (c) prije isteka ugovorenog roka mijenja revizor;
- (d) mijenja član odbora direktora prije isteka njegovog mandata.

3) je potrebno razmotriti ozbiljne gubitke društva; potrebno dati odobrenje društvu da kupi sopstvene akcije;

4) se odobrava reorganizacija, spajanje, dobrovoljna likvidacija ili podnošenje predloga za pokretanje stečajnog postupka društva;

5) to zahtijeva revizor koji je podnio ostavku;

6) se broj članova odbora direktora smanjio ispod propisanog minimuma, odnosno ako je nastao paran broj članova odbora direktora zbog podnošenja ostavke nekog člana prije isteka mandata.

7) odbor direktora smatra da određeno pitanje treba razmotriti na vanrednoj skupštini akcionara.

(3) Kada neto imovina društva iznosi polovinu ili manje od vrijednosti akcionarskog kapitala društva, odbor direktora saziva vanrednu skupštinu društva u roku od 14 dana od dana saznanja za tu činjenicu od strane člana odbora direktora. Vanredna skupština će se održati u roku od 30 dana od toga datuma, u cilju razmatranja predloga mjera za rješavanje nastale situacije. Nijedna odluka predložena za rješavanje nastale situacije ne može se donijeti na skupštini, ukoliko ta odluka nije navedena kao posebna tačka u pozivu za sazivanje skupštine.

(4) Privredni sud će donijeti odluku o sazivanju skupštine akcionara ili vanredne skupštine akcionara, ako:

1) skupština nije sazvana u roku od tri mjeseca od završetka poslovne godine, a akcionar je o tome obavijestio Privredni sud;

2) se lice koje ima pravo da zahtijeva sazivanje skupštine obratilo Privrednom sudu, jer je odbor direktora odbio njegov zahtjev ili po njegovom zahtjevu nije u propisanom roku zakazao sjednicu skupštine akcionara;

3) povjerioci društva to zahtijevaju od Privrednog suda zbog nesazivanja vanredne skupštine u jednom od slučajeva predviđenih u stavu 2 ovog člana.

(5) Odluku iz stava 4 ovog člana sprovodi odbor direktora na teret sredstava akcionarskog društva. Žalba na odluku suda ne zadržava njeno izvršenje.

(6) Sekretar društva, u ime odbora direktora, dostavlja obavještenje o sazivanju vanredne skupštine akcionara, u skladu sa postupkom utvrđenim ovim zakonom i statutom, a najkasnije 30 dana prije dana održavanja skupštine. Ako se saziva ponovna skupština, akcionari moraju biti o tome obaviješteni najkasnije 10 dana prije dana održavanja skupštine. Skupština akcionara može biti sazvana bez pridržavanja navedenih rokova, uz uslov da se svi akcionari sa pravom glasa ili njihovi punomoćnici saglase sa tim.

(7) Vanredna skupština akcionara saziva se na način utvrđen u čl. 36 do 39 ovog zakona, a osim toga, obavještenje o sazivanju vanredne skupštine sadrži i predlog odluka koje treba razmotriti na toj skupštini.

(8) Akcionaru se mora omogućiti uvid u predloge odluka koje će se razmatrati na vanrednoj skupštini, najkasnije 20 dana prije dana održavanja skupštine.

Ništavost odluka skupštine akcionara

Član 41

(1) Privredni sud može poništiti odluke skupštine akcionara na osnovu tužbe akcionara, članova odbora direktora ili izvršnog direktora, ako:

1) pitanje o kojem je donijeta odluka nije bilo uvršteno u dnevni red skupštine u skladu sa odredbama ovog zakona;

2) akti ili odluke koje se obavezno registruju kod CRPS-a nijesu registrovane u roku utvrđenom ovim zakonom;

3) nijesu poštovane odredbe ovog zakona o sazivanju i održavanju skupštine akcionara;

4) odluka nije u saglasnosti sa ovim zakonom, statutom društva i drugim propisima.

(2) Protiv odluke skupštine akcionara može se podnijeti tužba Privrednom sudu u roku od 30 dana od dana kada je lice koje podnosi tužbu saznalo ili moglo saznati za navedenu odluku, a najkasnije u roku od šest mjeseci od dana donošenja odluke.

Sastav i izbor odbora direktora

Član 42

(1) Odbor direktora je kolektivno tijelo kojim rukovodi predsjednik. Broj članova odbora direktora utvrđuje se statutom društva. Odbor direktora ima najmanje tri člana. Broj članova odbora direktora mora biti neparan.

(2) Za člana odbora direktora može biti izabrano samo poslovno sposobno lice. Član odbora direktora ne može biti:

1) lice kome je na osnovu sudske odluke zabranjeno da bude birano za člana odbora direktora;

2) revizor društva;

3) izvršni direktor, osim u slučaju jednočlanih akcionarskih društava.

(3) Statutom društva mogu se utvrditi i drugi kriterijumi za izbor člana odbora direktora.

(4) Privredni sud može donijeti odluku o zabrani izbora nekog lica za člana odbora direktora akcionarskog društva za vrijeme do tri godine, ako utvrdi:

1) da je to lice dok je bilo član odbora direktora, sekretar društva, izvršni direktor ili likvidator društva počinilo prevaru u odnosu na društvo;

2) da je to lice obavljajući poslove iz stava 4 tačka 1) ovog člana počinilo težu povredu službene dužnosti.

(5) Mandat članova odbora direktora ističe na prvom redovnoj godišnjoj sjednici skupštine akcionara. Lice koje je bilo član odbora direktora može biti ponovo birano. Broj mandata za člana odbora direktora nije ograničen.

(6) Član odbora direktora može podnijeti ostavku prije isteka svog mandata, o čemu obavještava odbor direktora pisanim putem, najmanje 14 dana unaprijed. U slučaju podnošenja ostavke člana odbora direktora ili prestanka vršenja njegove funkcije na drugi način bira se novi odbor direktora.

(7) Ako član odbora direktora zaključi ugovor sa društvom o naknadi za njegov rad u odboru ili je u radnom odnosu sa društvom, sve bitne odredbe tih ugovora moraju se prikazati u godišnjem finansijskom izvještaju društva.

(8) Članove odbora direktora bira skupština akcionara. Prilikom njihovog izbora svaka akcija sa pravom glasa daje broj glasova

jednak broju članova odbora direktora, koji je utvrđen statutom društva (kumulativno glasanje). Akcionar ili punomoćnik akcionara može sve glasove dati jednom kandidatu ili ih po svom nahođenju rasporediti na više kandidata. Kandidati koji osvoje najveći broj glasova izabrani su za članove odbora direktora od strane skupštine akcionara. Članovi odbora direktora između sebe biraju predsjednika.

(9) Akcionar i akcionari koji skupa imaju najmanje 5% akcionarskog kapitala imaju pravo predlaganja kandidata za članove odbora direktora.

Ovlašćenja odbora direktora

Član 43

(1) Ovlašćenja odbora direktora utvrđuju se statutom društva.

(2) Odbor direktora upravlja i vodi poslove društva i vrši nadzor nad tekućim poslovanjem, koje se povjerava izvršnom direktoru i drugim licima odgovornim za posloводство (članovi menadžmenta).

(3) Odbor direktora ne može delegirati, niti se odreći vršenja prava i dužnosti: upravljanja društvom i davanjem smjernica za vođenje poslova, utvrđivanja organizacije društva, organizacije računovodstva i finansijske kontrole, imenovanja i razrješenja odgovornih lica članova menadžmenta i supervizije nad tim licima, posebno u pogledu primjene statuta, zakona i drugih propisa.

(4) Odbor direktora donosi poslovnik o svom radu.

(5) Izvršni direktor prisustvuje svim sjednicama odbora direktora, ukoliko odbor direktora ne odluči drukčije.

Obaveze odbora direktora

Član 44

(1) Obaveze odbora direktora utvrđuju se zakonom i statutom društva.

(2) Članovi odbora direktora dužni su da se, prilikom donošenja odluka, pridržavaju načela savjesnosti i da postupaju sa pažnjom dobrog privrednika.

(3) Obaveze članova odbora direktora su naročito da:

1) postupaju savjesno i rade u korist društva kao cjeline;

2) postupaju sa dužnom pažnjom i uz primjenu pravila struke prilikom odlučivanja;

3) obezbijede primjenu odgovarajućih mjera radi kontrole poslovanja i preuzimanja obaveza od strane društva;

4) učestvuju u razmatranju svakog pitanja o kojem odbor odlučuje;

5) koriste ovlašćenja samo u korist društva, uključujući da:

a) ne koriste imovinu društva za vlastite potrebe, kao da je njihova lična svojina;

b) ne koriste povjerljive informacije društva radi sticanja lične dobiti;

c) ne zloupotrebjavaju funkciju u cilju ličnog bogaćenja na račun, odnosno na štetu društva;

d) ne iskorišćavaju mogućnosti koje društvo stekne za zaključivanje poslova, a radi zaključivanja vlastitih poslova;

e) izbjegavaju konflikt interesa između njih i društva kojim upravljaju;

f) prijave skupštini akcionara svaku korist ili privilegiju koju imaju u društvu, pored naknade za svoj rad.

(4) Društvo ne može, sa članom odbora direktora ili članom odbora direktora svog matičnog društva ili drugog društva u kojem član odbora ima lični finansijski interes ili sa supružnikom ili srodnikom prvog stepena srodstva sa članom odbora direktora, zaključivati sljedeće ugovore:

1) zajmove ili fiktivne zajmove u formi transakcije koja stvara obavezu zajmodavcu da plati zajmodavcu;

2) kreditne transakcije;

3) obezbjeđenje za zajmove, fiktivne zajmove ili kreditne transakcije iz tač. 1 i 2 ovog stava.

(5) Društvo može, u okviru redovne djelatnosti, zaključivati ugovore o zajmu i kreditne transakcije i obezbjeđenja za zajmove i kreditne transakcije, sa licima iz stava 4 ovog člana.

(6) Član odbora direktora upravlja poslovanjem društva sa pažnjom dobrog privrednika, u razumnom uvjerenju da djeluje u najboljem interesu društva. On ne odgovara društvu za greške prilikom donošenja uobičajenih poslovnih odluka, ukoliko je postupao sa pažnjom dobrog privrednika i poštovao pravila struke.

(7) Ako se prava akcionara, utvrđena ovim zakonom i statutom društva, ostvaruju u sudskom postupku, članovi odbora direktora zajednički će nadoknaditi troškove postupka i štetu koju su pretrpjeli akcionari zbog nepoštovanja njihovih prava. Za štetu i troškove postupka neće odgovarati član odbora direktora koji je svoju nesaglasnost sa odlukom po osnovu koje je akcionar pretrpio štetu unio u zapisnik, kao i član odbora direktora koji nije prisustvovao sjednici odbora direktora, a svoje neslaganje sa odlukom je izrazio pismenim putem odboru direktora odmah nakon saznanja o donesenoj odluci.

(8) Sjednicu odbora direktora imaju pravo da zakažu predsjednik odbora direktora, kao i drugi članovi odbora, pod uslovom da se sa tim saglasilo više od polovine prisutnih članova. Sjednica odbora direktora može se održati ako joj prisustvuje više od polovine prisutnih članova, a odluke se donose ako najmanje polovina prisutnih članova odbora direktora glasa za njih. Članovi odbora direktora imaju jednako pravo glasa. U slučaju jednakog broja glasova, glas predsjednika odbora direktora je odlučujući. Član odbora direktora nema pravo glasa kada odbor odlučuje o pitanju njegove materijalne odgovornosti ili njegovog rada u društvu.

(9) Članovi odbora direktora dužni su da čuvaju poslovne tajne društva.

(10) Odbor direktora obavlja svoju dužnost do izbora novog odbora.

Zabrana uticaja na rad revizora

Član 45

Odbor direktora ne smije ograničavati ovlašćenja revizora niti, na bilo koji način, uticati na njegov rad.

Administracija

Član 46

- (1) Odbor direktora utvrđuje strukturu i sastav menadžmenta i administracije društva, ukoliko nije drukčije utvrđeno statutom. Članovi menadžmenta i administracije postupaju po nalogima odbora direktora i vrše poslove koje im odbor direktora povjeri.
- (2) Odbor direktora ima diskreciono pravo da imenuje i razrješava izvršnog direktora i sekretara društva.
- (3) Odbor direktora sa izvršnim direktorom zaključuje poseban ugovor kojim se utvrđuju prava, obaveze i odgovornosti izvršnog direktora, kao i uslovi za prestanak funkcije prije isteka roka utvrđenog ugovorom.
- (4) Odbor direktora ugovor koji sadrži elemente ugovora iz stava 3 ovog člana zaključuje i sa sekretarom društva.
- (5) Izvršni direktor je dužan da izvršava naloge odbora direktora i sprovodi njegove odluke u vezi sa: poslovanjem društva, zastupanjem interesa društva, upravljanjem imovinom društva, zaključivanjem ugovora, otvaranjem računa u bankama, zapošljavanjem lica u društvu, izdavanjem naloga i uputstava koji su obavezni za sve zaposlene u društvu i izvršavanjem drugih obaveza koje su neophodne za dobrobit društva, u okviru ograničenja ovlašćenja izvršnog direktora utvrđenih ugovorom i statutom društva.
- (6) Izvršni direktor i druga lica odgovorna za posloводство društva dužna su da postupaju s pažnjom dobrog privrednika, u razumnom uvjerenju da djeluju u najboljem interesu društva, u smislu člana 44 st. 2, 3, 4 i 6 ovog zakona i mogu biti tuženi u skladu sa članom 30 st. 4 i 5 ovog zakona, nakon što im se povjeri rukovođenje društvom od strane odbora direktora.

Revizor

Član 47

- (1) Revizija finansijskog izvještaja društva vrši se po isteku finansijske godine, a prije održavanja skupštine akcionara. Reviziju vrši nezavisni revizor. Revizora bira skupština akcionara, na rok utvrđen statutom, koji ne može biti duži od jedne godine.
- (2) Akcionari koji posjeduju najmanje 5% akcionarskog kapitala imaju pravo predlaganja kandidata za revizora društva.
- (3) Odlukom skupštine akcionara, koja se donosi većinom glasova, društvo može raskinuti ugovor sa revizorom prije isteka ugovorenog roka. Obavještenje o sazivanju skupštine akcionara dostavlja se 30 dana prije dana njenog održavanja. U roku od sedam dana od dana donošenja odluke o raskidanju ugovora sa revizorom, društvo dostavlja tu odluku CRPS-a.
- (4) Revizor može raskinuti ugovor prije isteka ugovorenog roka uz dostavljanje pisanog obavještenja društvu o raskidu ugovora.
- (5) Obavještenje o raskidu ugovora sadrži izjavu da se ugovor ne raskida iz razloga o kojima se moraju obavijestiti akcionari ili povjerioci ili sličnih razloga. Revizor je dužan da, u roku od sedam dana od dana dostavljanja obavještenja o raskidu ugovora društvu, dostavi kopiju obavještenja CRPS-a.
- (6) Ako obavještenje o raskidu ugovora sadrži izjavu da se ugovor raskida zbog okolnosti o kojima se moraju obavijestiti akcionari ili povjerioci, društvo je dužno da, u roku od sedam dana od dana prijema obavještenja, dostavi kopiju obavještenja svakom licu koje ima pravo da dobije kopije finansijskih izvještaja. Ako obavještenje sadrži izjavu o okolnostima o kojima se moraju obavijestiti akcionari ili povjerioci, revizor može zahtijevati sazivanje skupštine akcionara da bi obrazložio te okolnosti. Odbor direktora je dužan da sazove skupštinu u roku od 28 dana od dana prijema obavještenja.
- (7) Revizor može pripremiti dodatni pisani izvještaj koji je odbor direktora dužan da dostavi (skupštini), na propisan način, a taj izvještaj se razmatra na sazvanoj skupštini ili na sljedećoj skupštini zavisno od slučaja.
- (8) Revizor je dužan da izvrši reviziju godišnjih finansijskih izvještaja društva u skladu sa međunarodnim računovodstvenim standardima i da o toj reviziji podnese izvještaj skupštini akcionara.
- (9) Izvod iz izvještaja revizora pročitace se na godišnjoj skupštini akcionara i biće dostupan za uvid svim akcionarima na toj skupštini.
- (10) Revizor ima pravo uvida u sve poslovne knjige društva u ugovoreno vrijeme i ima pravo da zahtijeva od članova odbora direktora i menadžmenta društva da bude upoznat sa svim podacima i objašnjenjima o kojima oni imaju saznanje ili ih mogu pribaviti, a koji su mu potrebni da sačini izvještaj.

Odgovornost revizora

Član 47a

- (1) Revizor ima pravo da prisustvuje godišnjoj skupštini društva i da daje objašnjenja i odgovore na postavljena pitanja u vezi sa ocjenama i mišljenjem u podnesenom izvještaju, kao i da bude pozvan, kao i akcionar društva.
- (2) Revizor odgovara zbog zloupotrebe svog položaja i ovlašćenja, posebno ako namjerno ili nepažnjom doprinese prevarnoj aktivnosti menadžera ili protivno zakonu objavi ili otkrije neovlašćenim licima poslovne tajne klijenta ili na drugi način doprinese nastanku štete za društvo i može biti tužen za naknadu štete zajedno sa članovima odbora direktora i izvršnim direktorom.

Evidencija i dokumentacija

Član 48

- (1) Društvo u svom sjedištu vodi sljedeću evidenciju i dokumentaciju:
 - 1) ugovor o osnivanju;
 - 2) statut društva;
 - 3) finansijske iskaze, izvještaje o poslovanju društva i izvještaje revizora društva;
 - 4) knjigu zapisnika koja sadrži:
 - a) zapisnike sa svih sjednica odbora direktora ili tijela koja je formirao odbor;
 - b) zapisnike sa svih skupština akcionara;
 - c) zapisnike sa skupština akcionara određenih klasa akcija;
 - 5) knjigovodstvo koje se, u skladu sa međunarodnim računovodstvenim standardima, vodi stalno i koje:
 - a) tačno evidentira i objašnjava materijalne transakcije društva;
 - b) omogućava da se ustanovi finansijska pozicija društva sa prihvatljivom tačnošću;
 - c) omogućava članovima odbora direktora da osiguraju da su finansijski izvještaji saglasni sa odredbama ovog zakona;

- d) omogućava da se bez odlaganja i na odgovarajući način izvrši revizija računovodstva društva;
 - 6) kopiju svakog instrumenta kojim se uspostavlja ili evidentira neki pravni teret na imovini društva;
 - 7) spisak akcionara (CDA);
 - 8) evidenciju o akcijama, udjelima i ulozima koje društvo posjeduje u drugim privrednim društvima;
 - 9) spisak članova odbora direktora;
 - 10) evidenciju o akcijama društva koje posjeduju članovi odbora direktora i izvršni direktor društva;
 - 11) spisak vlasnika obveznica koje je emitovalo društvo;
 - 12) spisak ugovora koje su sa društvom zaključili članovi odbora direktora, odnosno ugovora u kojima oni imaju interes.
- (2) Izvodi iz registra koje vodi Centralna Depozitarna Agencija su valjani dokazi o postojanju spiska akcionara ili spiska vlasnika obveznica koje je emitovalo društvo.
- (3) Društvo je dužno da omogući akcionaru ili ranijem akcionaru, za period za koji je bio akcionar u društvu, uvid u knjigu zapisnika skupštine akcionara i evidenciju i dokumentaciju iz tač. 1 do 3 i 7 do 11 ovog člana, najkasnije u roku od sedam dana od dana podnošenja pisanog zahtjeva. Pravo uvida u evidenciju i dokumentaciju iz stava 1 tač. 5, 6 i 12 ovog člana ostvaruje se u skladu sa članom 32 stav 7 ovog zakona. Kopiranje dokumentacije u koju akcionar može da ostvari uvid dozvoljeno je ukoliko ne predstavlja poslovnu tajnu društva.

GLAVA 5 - KAPITAL DRUŠTVA

Struktura kapitala

Član 49

Struktura i djelovi kapitala utvrđeni su međunarodnim računovodstvenim standardima koje objavljuje Međunarodni komitet za računovodstvene standarde (IASC).

Sticanje imovine od osnivača ili akcionara

Član 50

Za svako predloženo sticanje imovine od osnivača ili akcionara društva, u roku od dvije godine od dana registracije društva, a za koje je predloženo plaćanje iznosa većeg od jedne desetine akcionarskog kapitala, moraju biti ispunjeni sljedeći uslovi:

- 1) sticanje mora biti ispitano na način propisan članom 51 ovog zakona;
- 2) izvještaj procjenjivača dostavlja se skupštini akcionara, a skupština akcionara odlučuje dvotrećinskom većinom akcija čiji su vlasnici lično prisutni ili preko punomoćnika, odnosno koji su glasali putem glasačkih listića da li će prihvatiti transakciju;
- 3) u slučaju spora, akcionar ima pravo da podnese tužbu sudu, u skladu sa članom 30 stav 5 ovog zakona;
- 4) izvještaj procjenjivača dostavlja se u CRPS-a.

Procjena nenovčanog uloga

Član 51

- (1) Nenovčani ulozci procjenjuju se od strane jednog ili više ovlašćenih nezavisnih procjenjivača. Procjenjivač može biti fizičko lice, pravno lice ili firma (ortakluk ili komanditno društvo).
- (2) Procjena se vrši prije prihvatanja nenovčanog uloga od strane skupštine akcionara.
- (3) Izvještaj o procjeni sadrži:
 - 1) ime ili naziv vlasnika imovine;
 - 2) opis svakog dijela imovine koja se procjenjuje;
 - 3) opis metoda procjene koje se primjenjuju;
 - 4) izjavu da vrijednost imovine predložene u izvještaju odgovara broju i početnoj cijeni akcija koje se izdaju ulagaču.
- (4) Odlukom skupštine akcionara o prihvatanju nenovčanog uloga utvrđuje se broj akcija koje se izdaju za taj ulog, ime lica koje daje ulog i vrstu imovine koja se ulaže.
- (5) Emisija akcija po osnovu nenovčanog uloga evidentira se kod Komisije za hartije od vrijednosti.
- (6) Izvještaj ovlašćenog procjenjivača i odluka skupštine akcionara o prihvatanju nenovčanog uloga dostaviće se CRPS-a u roku od sedam dana od dana prijema rješenja Komisije za hartije od vrijednosti o evidentiranju emisije akcija po osnovu nenovčanog uloga. Obavještenje o odluci o prihvatanju nenovčanog uloga Poreska uprava dostavlja 'Službenom listu CG' radi objavljivanja, u roku od dva radna dana od prijema odluke.
- (7) Akcionarsko društvo neće emitovati akcije za nenovčane uloge, ako nijesu procijenjeni od strane nezavisnog procjenitelja u skladu sa ovim zakonom.

Akcije

Član 52

- (1) Akcija predstavlja interes u društvu koji se sastoji od prava učešća u raspodjeli dobiti i drugih prava utvrđenih ovim zakonom i statutom društva. Akcije se u Crnoj Gori emituju, prenose i čuvaju u dematerijalizovanom obliku i postoje u elektronskoj formi u informacionom sistemu Centralne Depozitarne Agencije (u daljem tekstu: CDA).
- (2) Emisija i promet akcija akcionarskog društva sprovodi se u skladu sa Zakonom o hartijama od vrijednosti.
- (3) Akcija se ne može dijeliti na manje dijelove. Ako je akcija u vlasništvu nekoliko lica, svi njeni vlasnici smatraju se kao jedan akcionar. Prava iz akcije vrši jedan od vlasnika uz saglasnost ostalih. Svi vlasnici akcije neograničeno solidarno odgovaraju za obaveze koje imaju akcionari.
- (4) Početna, odnosno nominalna, kao i tržišna vrijednost akcije izražava se u Eurima.
- (5) Akcije akcionarskog društva izdaju se na ime i moraju se registrovati kod Komisije za hartije od vrijednosti i CDA.
- (6) Akcije društva u stečaju mogu se sticati.

(7) Akcije se klasifikuju prema pravima koje daju. Prava su utvrđena statutom društva ili posebnim pravnim aktom koji se donosi kada se emituju nove akcije.

(8) Upis, izdavanje, registracija, svojina, dokaz o svojini, javna ponuda i prenos akcija, insajdersko poslovanje ili zloupotrebe na tržištu akcija propisani su Zakonom o hartijama od vrijednosti.

Uplata i pravo preče kupovine akcija

Član 53

(1) Akcije koje emituje društvo moraju biti u potpunosti uplaćene prije nego se izdaju njihovim vlasnicima.

(2) Kada se kapital povećava novčanim ulozima, akcije moraju biti ponuđene na osnovu prava preče kupovine postojećim akcionarima, srazmjerno broju akcija koje posjeduju.

(3) Postojećim akcionarima iz stava 2 ovog člana smatraju se samo oni akcionari koji su imali taj status na dan donošenja odluke o povećanju kapitala.

(4) Ukoliko postojeći akcionari iz stava 2 ovog člana prodaju svoje akcije gube pravo preče kupovine i to pravo se ne prenosi na kupca akcija.

(5) Kada upisani kapital društva ima nekoliko klasa običnih akcija ili drugih vlasničkih hartija od vrijednosti, prava tih drugih klasa moraju biti zastupljena na način da im se ponude akcije kojima će se održati proporcionalno vlasništvo kapitala u društvu.

(6) Odluka o pravu preče kupovine može se donijeti samo na skupštini akcionara, kojoj prisustvuju akcionari koji posjeduju najmanje dvije trećine akcija, većinom prisutnih ili zastupanih akcionara sa pravom glasa.

(7) Uslovi ponude akcija na osnovu prava preče kupovine, uključujući period u kojem se ovo pravo mora iskoristiti, objavljuju se u 'Službenom listu CG' i o tome svi akcionari moraju biti obaviješteni u pisanoj formi.

(8) Pravo preče kupovine mora se koristiti u roku od najmanje 30 dana od dana objavljivanja ponude ili od dana dostavljanja obavještenja akcionarima, koji god od ta dva dana je kasniji u vremenu.

(9) Pravo preče kupovine ne može se ponovo koristiti nakon isteka roka iz stava 7 ovog člana.

(10) Pravo preče kupovine ne može se ograničiti ili ukinuti statutom, a može se izmijeniti ili ukinuti samo odlukom skupštine akcionara donijetoj u skladu sa članom 35 stav 2 tačka 12) ovog zakona. Odbor direktora dostavlja skupštini akcionara pisani izvještaj sa razlozima za ograničavanje ili ukidanje prava preče kupovine i objašnjenjem predložene početne cijene akcija.

(11) Odluka iz stava 9 ovog člana dostavlja se CRPS-a, u roku od sedam dana od dana donošenja.

Obične i povlašćene akcije

Član 54

(1) Akcije društva mogu biti podijeljene na obične i povlašćene akcije, klasifikovane prema pravima koje daju. Povlašćene akcije su akcije koje daju prvenstvo isplate dividende i raspodjele ostatka imovine nakon likvidacije društva, u odnosu na obične akcije.

(2) Obične akcije daju pravo na dividende i srazmjerni dio imovine društva u slučaju likvidacije društva, nakon što se izvrši raspodjela vlasnicima povlašćenih akcija. Ako se akcionarski kapital povećava emisijom novih akcija, vlasnici običnih akcija ili drugih oblika vlasništva kapitala u društvu imaju ista prava na sticanje novih akcija.

(3) Prava vlasnika povlašćenih akcija i postupak promjene tih prava moraju se utvrditi, prije izdavanja tih akcija, u statutu društva ili u posebnom pravnom aktu koji se objavljuje prilikom emisije tih akcija. Iznos dividende utvrđuje se kao fiksni iznos izražen u Eurima.

(4) Dividende povlašćenih akcija mogu biti kumulativne ili nekumulativne. Njihov oblik utvrđuje se statutom prije njihovog emitovanja.

(5) Vlasnik kumulativne povlašćene akcije ima garantovano pravo na dividendu utvrđenu za tu akciju. Ako dobit nije dovoljna za plaćanje svih dividendi, neisplaćeni dio isplaćuje se tokom narednih poslovnih godina kada dobit bude dovoljna za isplatu.

(6) Neisplaćena dividenda ili dio neisplaćene dividende kod nekumulativne povlašćene akcije ne može se prenijeti u slijedeće poslovne godine.

(7) Prije pretvaranja kumulativne povlašćene akcije u običnu akciju, društvo je dužno da izmiri obaveze prema vlasnicima povlašćenih akcija.

Obveznice

Član 55

(1) Obveznica akcionarskog društva je hartija od vrijednosti sa fiksnim prihodom, koja daje pravo njenom vlasniku na kamatu i ostala prava utvrđena prilikom emisije obveznice ili u ugovoru o otkupu obveznice. Nakon dospjeća, vlasniku obveznice se isplaćuje iznos glavnice koji je jednak ugovorenoj vrijednosti nakon dospjeća.

(2) Odluka o izdavanju obveznica donosi se na skupštini akcionara većinom glasova prisutnih i zastupljenih akcionara ili od strane odbora direktora, osim za zamjenjive obveznice, ako je to predviđeno statutom.

(3) Akcionarsko društvo dužno je da otkupi obveznice na ugovoreni datum, ukoliko prilikom emitovanja obveznica nije utvrđeno da se obveznice mogu otkupiti i prije dospjeća.

Zamjenjive obveznice

Član 56

(1) Zamjenjiva obveznica je obveznica koja se može zamijeniti za akciju društva.

(2) Odluka o emitovanju zamjenjivih obveznica donosi se na skupštini akcionara kojoj prisustvuje dvije trećine akcionara lično ili zastupanih preko punomoćnika ili putem glasačkih listića. Odlukom se obavezno utvrđuje broj akcija koje se dodjeljuju po osnovu zamijenjenih obveznica. Odluka skupštine akcionara objavljuje se u 'Službenom listu CG'.

(3) Akcionari imaju pravo preče kupovine zamjenjivih obveznica srazmjerno broju akcija društva koje posjeduju. Period u kojem akcionari mogu vršiti ovo pravo ne može biti kraći od 30 dana od dana objavljivanja predloga za izdavanje zamjenjivih obveznica ili

od dana dostavljanja obavještenja akcionarima, uzimajući u obzir dan koji je kasniji u vremenu.

(4) Pravo preče kupovine zamjenjivih obveznica koje imaju postojeći akcionari može se ograničiti ili ukinuti odlukom skupštine akcionara donijetoj u skladu sa članom 35 stav 2 tačka 12) ovog zakona. Odbor direktora društva dostavlja skupštini pisanu izjavu koja sadrži razloge ograničavanja ili ukidanja prava preče kupovine zamjenjivih obveznica.

(5) Odredbe ovog člana primjenjuju se na emitovanje i drugih hartija od vrijednosti koje su zamjenjive za akcije ili koje daju pravo sticanja akcija.

Povećanje osnovnog kapitala

Član 57

(1) Društvo može povećati akcionarski kapital dodatnim ulozima svojih akcionara ili drugih lica kojima izdaje nove akcije.

(2) Ako je društvo izdalo zamjenjive obveznice, njegov akcionarski kapital može se uvećati izdavanjem novih akcija (vrste i klase utvrđene u odluci o izdavanju zamjenjivih obveznica), za koje vlasnici zamjenjivih obveznica mogu zamijeniti svoje obveznice.

(3) Stav 2 ovog člana primjenjuje se i na sve ostale hartije od vrijednosti zamjenjive za akcije ili koje daju pravo sticanja akcija.

(4) Akcionarski kapital može se povećati iz sredstava rezervi i neraspoređene dobiti društva, pod uslovom da to nije u suprotnosti sa namjenom sredstava rezervi i ako društvo po posljednjem godišnjem obračunu nema nepokriveni gubitak. Akcije koje se izdaju po osnovu povećanja osnovnog kapitala iz ovog stava dijele se licima koja su bila akcionari društva na dan kad je skupština akcionara donijela odluku o povećanju osnovnog kapitala društva iz sredstava rezervi društva ili neraspoređene dobiti društva, proporcionalno njihovom učešću u ukupnom broju akcija društva.

(5) Kapital društva će se povećati pod uslovom da skupština, kojoj prisustvuju akcionari koji posjeduju najmanje dvije trećine akcija, donese odluku o novoj emisiji akcija i, shodno tome, izmijeni statut. Ako postoji nekoliko klasa akcija, posebnu odluku o povećanju kapitala donosi svaka klasa akcionara čija su akcionarska prava ugrožena.

(6) Izmjene statuta koje se odnose na povećanje akcionarskog kapitala registruju se u CRPS-a, nakon što se akcije upišu i uplate.

(7) Kapital se smatra uvećanim dostavljanjem izmjena statuta CRPS-a.

(8) Statutom društva ili odlukom skupštine akcionara, koja je donijeta većinom od dvije trećine prisutnih ili zastupanih akcionara preko punomoćnika ili putem glasačkih listića, može se ovlastiti odbor direktora da donese odluku o emisiji akcija. Statutom ili odlukom skupštine društva utvrđuje se iznos odobrenog povećanja kapitala (ovlašćeni kapital) i rok do koga važi ovlašćenje odbora direktora koji ne može biti duži od pet godina od dana usvajanja statuta ili izmjena statuta kojim je donijeta odluka o ovlašćenom kapitalu, odnosno od dana donošenja odluke na skupštini akcionara. Odobrenje se može produžiti odlukom skupštine akcionara, jednom ili više puta, za period koji neće biti duži od pet godina po svakom odobrenju.

Podjela dividendi u obliku akcija i usitnjavanje akcija

Član 58

(1) Kada društvo vrši isplatu dividendi u obliku akcija ili povećava broj akcija kroz usitnjavanje akcija, akcionari imaju pravo da dobiju te akcije besplatno, a njihov broj mora biti proporcionalan ukupnom broju akcija koje posjeduju.

(2) Nove akcije nose ista prava na dividendu kao i ostale akcije te klase.

Smanjenje osnovnog kapitala

Član 59

(1) Akcionarski kapital može se umanjiti na osnovu odluke skupštine akcionara, za koju su glasali akcionari koji posjeduju najmanje dvije trećine ukupnog broja akcija, a koji su prisutni ili zastupani na skupštini preko punomoćnika ili putem glasačkih listića. Kada je društvo izdalo akcije različitih klasa, odluka skupštine akcionara uslovljena je posebnom odlukom svake klase akcionara čija su prava ugrožena.

(2) Obavještenje o sazivanju skupštine sadrži razloge smanjenja kapitala, kao i način na koji će se smanjiti kapital. Odluka skupštine akcionara o smanjenju kapitala dostavlja se CRPS-a, koji je podnosi 'Službenom listu CG' na objavljivanje.

(3) Društvo ne može izvršiti smanjenje kapitala ukoliko ne ponudi dodatne garancije za svoje obaveze svakom povjeriocu koji to zahtijeva, a čija su potraživanja pravovaljana prije dana objavljivanja odluke o smanjenju kapitala.

(4) Društvo je dužno da obavijesti svakog povjerioca pisanim putem o odluci o smanjenju kapitala. Povjerioci mogu zahtijevati isplatu svojih potraživanja u roku od 60 dana od dana dostavljanja takvog obavještenja ili od dana objavljivanja obavještenja u 'Službenom listu CG', koji god je od ta dva dana kasniji u vremenu.

(5) Društvo ne može dati dodatna obezbjeđenja za svoje obaveze, ako ukupna potraživanja povjericaca nakon smanjenja kapitala društva prelaze vrijednost neto imovine društva procijenjene od strane nezavisnog procjenjivača. Društvo ne može dati dodatna obezbjeđenja za svoje obaveze povjeriocu, ako su njegova potraživanja već u potpunosti i na pouzdani način obezbijedena. Društvo ne može dati dodatna obezbjeđenja povjericima kada je svrha smanjenja kapitala pokrivanje gubitka. Sporovi vezani za dodatna obezbjeđenja za obaveze društva rješavaće se kod Privrednog suda.

(6) Smanjenje kapitala je ništavno, a isplate se ne mogu vršiti akcionarima dok se povjerioci izmire ili dok Privredni sud ne utvrdi da su njihova potraživanja neosnovana.

(7) Kapital društva može se smanjiti poništenjem srazmjernog broja akcija, koje se vrši srazmjerno učešću svakog akcionara u ukupnom broju akcija ili smanjenjem nominalne vrijednosti akcija.

(8) Kapital društva ne može se smanjiti ispod iznosa minimalnog kapitala utvrđenog ovim zakonom.

(9) Kapital se smatra umanjenim kada se izmjene statuta registruju u CRPS-a.

(10) Odluka o smanjenju akcionarskog kapitala objavljuje se u 'Službenom listu Crne Gore'.

(11) Društvo može, potpuno ili djelimično, izvršiti akcionarima povraćaj njihovih uloga, u skladu sa odredbama ovog zakona o smanjenju kapitala, prilikom čega će se poništiti odgovarajući broj akcija akcionara kojima je vraćen dio uloga ili cijeli ulog.

Sticanje sopstvenih akcija

Član 60

- (1) Sopstvene akcije, u smislu ovog zakona, su akcije koje akcionarsko društvo stekne od svojih akcionara.
- (2) Društvo može kupovati sopstvene akcije, u skladu sa statutom ili odlukom odbora direktora, na osnovu odobrenja skupštine akcionara.
- (3) Kupovinu sopstvenih akcija odobrava skupština akcionara i određuje maksimalan broj akcija koje se mogu kupiti i maksimalnu cijenu koja se može platiti za te akcije.
- (4) Odlukom skupštine se utvrđuje rok za kupovinu sopstvenih akcija, koji ne može biti duži od 12 mjeseci od dana donošenja odluke, a nakon isteka toga roka, akcije se mogu kupiti samo uz novo odobrenje.
- (5) Izuzetno od stava 3 ovog člana, odbor direktora može donijeti odluku o sticanju sopstvenih akcija društva, ako je sticanje sopstvenih akcija predviđeno statutom i ako je neophodno radi zaštite od ozbiljne i neposredne štete po društvo, s tim da stečene akcije ne mogu prelaziti 10% akcijskog kapitala društva. Odbor direktora je dužan da, na prvoj narednoj sjednici skupštine akcionara društva, podnese detaljan izvještaj o razlozima sticanja sopstvenih akcija društva, o broju i nominalnoj vrijednosti stečenih akcija, njihovom učešću u ukupnom akcijskom kapitalu društva i cijeni po kojoj su otkupljene te akcije.
- (6) Akcije koje društvo stekne, kupi i posjeduje, kao i akcije koje kupi neko lice u vlastito ime, ali za račun društva, uključujući i ranije stečene akcije, ne mogu prelaziti 10% akcionarskog kapitala društva, osim ako su akcije stečene:
 - 1) izvršavanjem odluke skupštine o smanjenju kapitala;
 - 2) prenosom imovine prilikom restrukturiranja koja se sprovodi u skladu sa ovim zakonom;
 - 3) izvršavanjem zakonskih obaveza ili izvršavanjem sudske odluke koja nalaže otkup akcija od manjinskih akcionara u cilju njihovog obeštećenja;
 - 4) u postupku prinudne prodaje na osnovu sudske odluke za plaćanje duga akcionarskom društvu od strane akcionara, ako nema drugog načina naplate.
- (7) Upis, pribavljanje i posjedovanje akcija koje za svoj račun izvrši društvo u kome je emitent akcija akcionar i ima većinsko upravljanje ili većinu prava glasa ili je akcionar i može po osnovu sporazuma zaključenim sa tim društvom da ima većinsko upravljanje smatra se kao upis, pribavljanje i posjedovanje akcija od strane samog društva emitenta akcija.
- (8) Stav 7 ovog člana neće se primjenjivati na akcije koje je društvo, nad kojim emitent akcija ima većinsko upravljanje, odnosno ima većinu članova odbora direktora ili većinu prava glasa, odnosno većinsko vlasništvo u društvu, steklo u društvu emitentu akcija prije nego što je emitent akcija ostvario većinsko upravljanje ili većinu prava glasa nad tim društvom. Te akcije ne daju pravo glasa i uzimaju se u obzir prilikom određivanja uslova iz stava 6 ovog člana za kupovinu sopstvenih akcija od strane društva.
- (9) Kada društvo kupuje sopstvene akcije, ove akcije će se poništiti ili deponovati.
- (10) Za vrijeme posjedovanja sopstvenih akcija od strane društva:
 - 1) nominalna vrijednost tih akcija, odnosno računovodstvena vrijednost kod akcija bez nominalne vrijednosti može ostati uključena u osnovni kapital društva ili se isključiti iz tog kapitala, u kom slučaju se za taj iznos povećavaju rezerve koje se ne mogu isplatiti akcionarima;
 - 2) sopstvene akcije ne daju pravo glasa i ne računaju se u kvorum skupštine akcionara;
 - 3) sopstvene akcije ne daju pravo na dividendu ili druga primanja.
- (11) Sopstvene akcije koje društvo stekne do 10% akcionarskog kapitala moraju se otuđiti u roku od 12 mjeseci od njihovog sticanja, a akcije koje se steknu u skladu sa stavom 6 ovog člana preko iznosa od 10% akcionarskog kapitala moraju se otuđiti u roku od tri godine od dana sticanja.
- (12) Društvo je dužno da sopstvene akcije koje nije otuđilo u roku iz stava 11 ovog člana poništi u roku od tri dana od dana isteka roka bez posebne odluke skupštine društva i u roku od tri dana obavijesti Komisiju za hartije od vrijednosti i CDA o poništenju sopstvenih akcija.
- (13) U slučaju da bi poništenjem akcija iz stava 12 ovog člana neto imovina društva bila manja od njegovog osnovnog kapitala, uvećanog za rezerve koje se mogu koristiti za isplate akcionarima, u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje računovodstvo i revizija, društvo je dužno izvršiti poništenje akcija kroz postupak smanjenja osnovnog kapitala društva u skladu sa članom 59 ovog zakona.
- (14) Društvo je dužno da registruje broj kupljenih sopstvenih akcija kod CRPS-a.
- (15) U godišnjem izvještaju društva navode se razlozi sticanja sopstvenih akcija društva u toku finansijske godine, podaci o broju i nominalnoj vrijednosti otkupljenih i prodatih sopstvenih akcija u toku godine, vrijednost koju je društvo dalo za kupovinu, odnosno dobilo po osnovu prodaje sopstvenih akcija društva i učešću stečenih sopstvenih akcija u ukupnom broju akcija društva.
- (16) Društvo neće davati zajmove, garancije ili obezbjeđivati drugu vrstu finansijske podrške licu koje namjerava da kupi akcije društva.
- (17) Izuzetno od stava 16 ovog člana, ograničenje davanja zajmova, garancija ili obezbjeđenje druge finansijske podrške od strane društva ne odnosi se na poslove finansijskih organizacija, kao ni za sticanje akcija u cilju davanja tih akcija zaposlenima u društvu.
- (18) Akcionarsko društvo može samo ili preko lica koje postupa u svoje ime ili za račun društva uzeti u zalog svoje akcije, ako je ukupni iznos potraživanja obezbjeđenih zalogom akcija niži od uplaćene vrijednosti akcija.

GLAVA 6 - FINANSIJE I RASPODJELA DOBITI

Finansijska godina

Član 61

Finansijska godina je kalendarska godina. Ako je društvo registrovano nakon početka finansijske godine, datum završetka finansijske godine smatra se kraj prve finansijske godine. Ukoliko je društvo brisano iz CRPS-a prije kraja finansijske godine, poslednja finansijska godina završava se na dan brisanja društva iz Registra.

Raspodjela dobiti

Član 62

- (1) Kada na posljednji dan posljednje finansijske godine neto imovina društva, prema godišnjem izvještaju, iznosi ili bi nakon raspodjele dobiti akcionarima iznosila manje od vrijednosti kapitala društva zajedno sa rezervama koje se ne mogu raspodjeljivati prema zakonu ili statutu društva, društvo ne može vršiti raspodjelu dobiti akcionarima, osim kada je donijeta odluka o povraćaju uloženog kapitala, saglasno članu 59 stav 11 ovog zakona.
- (2) Iznos namijenjen za raspodjelu akcionarima ne može prelaziti iznos dobiti ostvarene na kraju posljednje finansijske godine, uvećan za prenijetu dobit iz prethodne godine i raspoloživi iznos rezervi, umanjen za gubitke koji su prenijeti iz prethodne godine i za iznose određene za rezerve, u skladu sa zakonom i statutom društva.
- (3) Ako društvo dokaže da su akcionari znali ili mogli znati da je raspodjela dobiti izvršena suprotno stavu 2 ovog člana, akcionari će izvršiti povraćaj primljene dobiti.

Dividende

Član 63

- (1) Dividenda je isplata dijela dobiti društva njegovim akcionarima.
- (2) Odluka o isplati dividende koju je donijela skupština akcionara predstavlja obavezu društva prema njegovim akcionarima.
- (3) Akcionarsko društvo isplatiće dividendu samo ako neto vrijednost aktive nije manja od vrijednosti osnivačkog kapitala i pod uslovom da isplata dividende neće smanjiti neto vrijednost imovine ispod osnivačkog kapitala.
- (4) Dividende se mogu jedino isplaćivati iz akumulirane neto dobiti.
- (5) Dividende se, po pravilu, isplaćuju u novcu. Dividende se, takođe, mogu isplatiti u obliku akcija društva ili drugih hartija od vrijednosti.
- (6) Dividende se jedino mogu isplatiti licima koja su bila akcionari društva na dan kada je skupština akcionara donijela odluku o isplati dividende. Ako akcionar nije isplaćena dividenda on zadržava pravo na dividendu i ako je otuđio akcije nakon dana održavanja skupštine akcionara na kojoj je donijeta odluka o isplati dividende.

DIO VI - DRUŠTVO SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU

Pojam društva

Član 64

- (1) Društvo sa ograničenom odgovornošću mogu osnovati fizička ili pravna lica, ulaganjem novčanih ili nenovčanih sredstava u društvo radi ostvarivanja dobiti, a njegovi osnivači odgovaraju za obaveze društva do iznosa svojih uloga. Ulozi osnivača čine početni kapital društva.
- (2) Uplatom početnog uloga lice stiče udio u društvu, srazmjerno vrijednosti svog uloga.
- (3) Sticanjem udjela lice postaje član društva.
- (4) Član društva posjeduje samo jedan udio u društvu koji predstavlja njegov procenat u vlasništvu kapitala.
- (5) Udio u društvu može dati pravo članu društva da ima više od jednog glasa.

Članstvo u društvu

Član 65

- (1) Društvo sa ograničenom odgovornošću može osnovati jedno ili više lica.
- (2) Društvo može imati najviše 30 članova.
- (3) Statutom društva ograničava se prenos udjela društva. Društvo nema pravo da uputi javni poziv za upis svojih udjela.

Kapital društva

Član 66

- (1) Osnivači društva sa ograničenom odgovornošću su dužni da utvrde iznos osnovnog kapitala, koji ne može biti manji od 1 Eura.
- (2) Kapital društva se sastoji od uloga primljenih od osnivača i lica koja su poznata najmanje jednom osnivaču i koja su lično pozvana od strane osnivača da postanu ulagači u društvo. Za sve dodatne uloge ime novog ulagača i iznos uloga navodi se u dokumentu koji se podnosi CRPS-a.

Nenovčani ulozi

Član 67

Kao svoj ulog u društvu, u zamjenu za udio u društvu, član društva može uložiti nenovčana sredstva. Procjena nenovčanog uloga se sprovodi u skladu sa članom 51 ovog zakona.

Statut društva

Član 68

Statut društva sadrži:

- 1) naziv društva;
- 2) sjedište društva i adresu na koju se šalju zvanični dopisi;
- 3) osnovnu djelatnost društva;
- 4) podatak da je društvo osnovano kao društvo sa ograničenom odgovornošću i iznos kapitala;
- 5) pravila postupanja i postupak imenovanja članova odbora direktora, ukoliko su izabrani, imenovanja članova rukovodećih i izvršnih organa, njihova prava i obaveze, razrješenje i raspodjelu ovlašćenja između tih organa;
- 6) odredbe o načinu promjene iznosa kapitala, ukoliko nijesu utvrđene zakonom;

- 7) lica ovlaštena za zastupanje društva, kolektivno ili pojedinačno;
- 8) uslove iz člana 65 ovog zakona.

Osnivanje društva

Član 69

- (1) Ugovor, odnosno odluka o osnivanju i drugi akti utvrđeni ovim zakonom dostavljaju se CRPS-a na registraciju.
- (2) Nakon potpisivanja ugovora o osnivanju društva, osnivači mogu pozvati lica iz člana 66 stav 2 ovog zakona da upišu udjele i postanu članovi društva.

Početna registracija

Član 70

- (1) Sljedeća dokumenta i podaci dostavljaju se CRPS-a i objavljuju prilikom prve registracije društva:
 - 1) osnivački akt;
 - 2) statut;
 - 3) lista osnivača, članova društva, rukovodilaca i članova odbora direktora, ukoliko su imenovani, uključujući:
 - a) imena, prezimena i u slučaju da je došlo do promjene imena/prezimana prethodno ime/prezime;
 - b) datum i mjesto rođenja članova odbora direktora, matični broj ili broj pasoša, ako su strani državljani;
 - c) prebivalište, odnosno boravište članova odbora direktora;
 - d) izjavu članova odbora direktora o tome koje državljanstvo posjeduju;
 - e) podatke o njihovom članstvu u drugim društvima, odborima ili druge funkcije koje obavljaju u Crnoj Gori ili van nje, kao i mjesto registracije takvih društava, ukoliko nijesu registrovana u Crnoj Gori.
 - 4) ime izvršnog direktora;
 - 5) naziv društva, adresa sjedišta društva i adresa za prijem službenih dopisa, ukoliko se razlikuju;
 - 6) lica ovlaštena za zastupanje društva i podatak da li je zastupanje kolektivno ili pojedinačno;
 - 7) pisani pristanak članova odbora direktora na njihova imenovanja, ukoliko su imenovani;
 - 8) dokument kojim se potvrđuje uplata registracione takse.
- (2) Društvo stiče svojstvo pravnog lica danom registracije. Dokaz o registraciji je potvrda koju izdaje Poreska uprava.
- (3) CRPS-a objavljuje u 'Službenom listu CG' podatke o nazivu i sjedištu društva, ime izvršnog direktora, imena članova odbora direktora, ako su imenovani, datum donošenja osnivačkog akta i statuta, kao i datum registracije.
- (4) Objavljivanje dokumenata u 'Službenom listu CG' vrši se navođenjem naziva dokumenata.
- (5) Sve izmjene i dopune osnivačkog akta, statuta ili drugog dokumenta ili podatka, koje je društvo dužno da dostavi CRPS-a u skladu sa ovim zakonom, dostavljaju se u roku od sedam radnih dana od dana izvršenih izmjena. Dostavljanje podataka je u nadležnosti izvršnog direktora ili drugog za to određenog lica.
- (6) Uz svaku izmjenu statuta ili osnivačkog akta, CRPS-a dostavlja se kompletan tekst izmjena. Izmjene statuta ili osnivačkog akta stupaju na snagu danom registracije.
- (7) Dokumenti i podaci dostavljeni CRPS-a obavezuju društvo prema trećim licima od dana objavljivanja u 'Službenom listu CG', osim ako društvo ne dokaže da su treća lica znala za njih. Dokumenti i podaci ne obavezuju savjesna treća lica u vezi poslova izvršenih u roku od 16 dana od dana objavljivanja dokumenata i podataka, a mogu dokazati da nijesu znala niti mogla znati za njihovo objavljivanje.
- (8) Ne smije biti nesaglasnosti između onoga što je objavljeno i onoga što je dostavljeno CRPS-a. Ako postoji takva nesaglasnost, tekst koji je objavljen ne može se smatrati kao vjerodostojan u odnosu na treća lica. Treća lica mogu uzeti kao vjerodostojan taj tekst, ukoliko društvo ne dokaže da su ona imala saznanje o tekstu dostavljenom CRPS-a.

Obaveza dostavljanja i objavljivanja podataka i dokumenata

Član 71

- (1) Društvo sa ograničenom odgovornošću je dužno dostaviti CRPS-a, koji objavljuje u 'Službenom listu CG', sljedeće dokumente i podatke:
 - 1) izmjene statuta ili osnivačkog akta, uključujući produženje roka utvrđenog za trajanje društva;
 - 2) promjenu naziva i sjedišta, kao i adrese za prijem službenih dopisa;
 - 3) imenovanje, razrješenje i podatke o licima izabranim za članove administracije ili druga ovlaštena lica, ako takva postoje. Mora se objaviti da li lica ovlaštena za zastupanje društva mogu to činiti pojedinačno ili kolektivno;
 - 4) imenovanje, razrješenje i podatke o licima koja, kolektivno ili pojedinačno, imaju ovlaštenje da zastupaju društvo u odnosima sa trećim licima. Mora se objaviti da li lica ovlaštena za zastupanje društva mogu to činiti kolektivno ili pojedinačno;
 - 5) likvidacija društva;
 - 6) poništenje osnivanja društva od strane Privrednog suda;
 - 7) imenovanje likvidatora, njegov identitet, kvalifikacije i ovlaštenja koja nijesu navedena u ovom zakonu i statutu;
 - 8) iznos kapitala, ukoliko povećanje kapitala ne zahtijeva izmjenu statuta.

Pravne posljedice obaveza preuzetih od strane društva

Član 72

- (1) Objavljivanje imena članova odbora direktora, sekretara društva i izvršnog direktora koji je ovlašten da zastupa društvo, obavezuje društvo i na to će se moći pozivati i treća lica, ukoliko društvo ne dokaže da su treća lica znala za nepravilnosti.
- (2) Pravne radnje organa društva ili drugih lica ovlašćenih za zastupanje društva, obavezuju društvo i u slučaju da te radnje ne predstavljaju registrovane djelatnosti društva.

- (3) Ograničenja ovlaštenja organa društva ili drugih lica ovlaštenih da zastupaju društvo, koja proističu iz statuta ili iz odluka tih organa, ne mogu se isticati prema trećim licima, čak i ako su bila objavljena.
- (4) Generalno ovlaštenje za zastupanje, dato u skladu sa statutom društva jednom ili više lica koja djeluju kolektivno, može se isticati prema trećim licima pod uslovom da su sve odredbe o objavljivanju podataka bile primijenjene u skladu sa odredbama ovog zakona.
- (5) Obavještenje o generalnom ovlaštenju za zastupanje ističe se na poslovnim pismima i poslovnim formularima društva.

Organi društva

Član 73

- (1) Skupština nije obavezan organ društva sa ograničenom odgovornošću. Članovi društva mogu urediti odnose u upravljanju društvom ugovorom i statutom društva i glasati za odluke, saglasno svojim udjelima u društvu.
- (2) Ukoliko statutom nije drukčije određeno, sa izuzetkom jednočlanih društava, lično prisutni članovi, odnosno članovi zastupani preko punomoćnika ili putem glasačkih listića koji posjeduju udjele koji predstavljaju više od polovine kapitala društva čine kvorum.
- (3) Izvršni direktor je obavezan organ društva. Članovi društva većinom glasova ili na način utvrđen statutom imenuju izvršnog direktora društva i određuju njegovu zaradu.
- (4) Odbor direktora nije obavezan organ društva.
- (5) Članovi društva ili odbora direktora, ukoliko postoji, mogu prenijeti generalno ovlaštenje za zastupanje društva na izvršnog direktora društva, radi preduzimanja pravnih radnji u njihovo ime.

Prenos udjela

Član 74

- (1) Udjeli u društvu sa ograničenom odgovornošću mogu se prenositi samo u skladu sa odredbama utvrđenim statutom. Ovi udjeli se ne registruju kod Komisije za hartije od vrijednosti i CDA.
- (2) Udio se može prenositi među članovima društva bez ograničenja, u skladu sa statutom.
- (3) Kada član društva namjerava da prenese svoj udio, ostali članovi, kao i samo društvo, imaju pravo preče kupovine tog udjela, u skladu sa statutom. Kada ne postoji sporazum o kupovini tog udjela između tog člana i ostalih članova društva, udio se srazmjerno dijeli među članovima društva prema njihovim dotadašnjim udjelima, ukoliko drukčije nije utvrđeno statutom. Ako, u roku od 30 dana od dana kada je ponuda učinjena, članovi i samo društvo ne prihvate kupovinu udjela, udio se može prenijeti trećem licu, pod uslovima koji ne mogu biti povoljniji od uslova ponuđenih članovima društva ili samom društvu.
- (4) Ako se udio prodaje u izvršnom postupku, sud o tome obavještava članove društva i društvo. Ukoliko, u roku od 15 dana od dana prijema obavještenja, članovi i društvo ne iskažu interes za kupovinu udjela, udio se prodaje u skladu sa odredbama o izvršnom postupku.
- (5) Za slučaj smrti fizičkog lica ili prestanka pravnog lica, udio se prenosi na njegove nasljednike ili pravne sljedbenike, ukoliko nije drukčije utvrđeno statutom. Ako je statutom zabranjen prenos udjela, njegovim odredbama mora se utvrditi obaveza članova društva ili samog društva da otkupi taj udio. Kada članovi ili samo društvo ne otkupe udio, udio će se povući u skladu sa odredbama ovog zakona koje se odnose na smanjenje kapitala akcionarskog društva.
- (6) U slučaju prenosa udjela, lice koje prenosi i lice koje prima udio biće neograničeno solidarno odgovorni društvu za obaveze koje nosi članstvo u društvu. Udio se prenosi ugovorom u pisanom obliku.

Pravo preče kupovine udjela

Član 75

- (1) Statutom društva može se utvrditi pravo preče kupovine udjela društva za slučaj da društvo odluči da poveća svoj kapital.
- (2) Povećanje udjela mora biti srazmjerno udjelu koji je član društva do tada imao u ukupnoj vrijednosti kapitala društva, ukoliko nije drukčije uređeno statutom.

Sticanje sopstvenih udjela

Član 76

- (1) Društvo sa ograničenom odgovornošću može smanjiti svoj kapital kupovinom udjela jednog ili više članova društva. Uslove kupovine odobravaju članovi društva čiji udjeli predstavljaju najmanje dvije trećine ukupnog kapitala. Kopija predloženog ugovora dostavlja se svim članovima, najmanje 21 dan prije donošenja odluke.
- (2) Društvo ne može, direktno ili indirektno, pružati finansijsku podršku bilo kakve vrste za kupovinu svojih udjela, osim ako jednoglasno odluče svi članovi društva.

Jednočlano društvo

Član 77

- (1) Društvo sa ograničenom odgovornošću može imati jednog člana kada je osnovano ili kada sve njegove udjele stekne jedno lice. Takvo društvo naziva se jednočlano društvo sa ograničenom odgovornošću, a njegov član može biti fizičko ili pravno lice.
- (2) Kada društvo postane jednočlano, taj se podatak registruje u CRPS-a i u knjizi udjela društva.
- (3) Jedini član društva ima ovlaštenja skupštine društva. Odluke koje donosi jedini član društva unose se u knjige društva. Ugovori između jedinog člana i društva koje on zastupa takođe se unose u knjige društva, osim ugovora zaključenih u okviru tekućeg poslovanja koje se obavlja pod uobičajenim okolnostima.
- (4) Odgovornost jedinog člana društva je ograničena do visine uloga u društvu.
- (5) Osnivač ili član jednočlanog društva može sam obavljati dužnost izvršnog direktora ili imenovati drugo lice.

Promjena oblika društva sa ograničenom odgovornošću u akcionarsko društvo

Član 78

(1) Društvo sa ograničenom odgovornošću može se restrukturirati u akcionarsko društvo, pod sljedećim uslovima:

- 1) akcionarski kapital ne smije biti manji od 25.000 Eura;
 - 2) akcionarski kapital mora biti u potpunosti uplaćen;
 - 3) na restrukturiranje se primjenjuju odredbe ovog zakona o osnivanju akcionarskog društva;
 - 4) skupština članova društva donosi posebnu odluku o restrukturiranju društva sa ograničenom odgovornošću u akcionarsko društvo;
 - 5) statut mora biti izmijenjen kako bi se utvrdilo da se društvo organizuje kao akcionarsko društvo;
 - 6) statut mora sadržati odredbe propisane za akcionarsko društvo i moraju se brisati odredbe koje se odnose isključivo na društvo sa ograničenom odgovornošću;
 - 7) udjeli članova u društvu sa ograničenom odgovornošću se poništavaju i izdaju se akcije u srazmjeri sa postojećom vlasničkom strukturom, ukoliko se svi zainteresovani članovi nijesu drukčije sporazumjeli;
 - 8) akcije akcionarskog društva registruju se u skladu sa Zakonom o hartijama od vrijednosti.
- (2) Nakon ispunjavanja uslova za restrukturiranje društva sa ograničenom odgovornošću u akcionarsko društvo, društvo nastavlja sa radom kao akcionarsko društvo od dana registracije.

Primjena odredaba ovog zakona na društvo sa ograničenom odgovornošću

Član 79

Osim odredaba koje se odnose na društvo sa ograničenom odgovornošću, odredbe ovog zakona koje se odnose na akcionarsko društvo shodno se primjenjuju i na društvo sa ograničenom odgovornošću. Kada odredbe upućuju na akcije, one se shodno primjenjuju i na udjele. Kada postoji nesaglasnost između odredaba koje se odnose na društvo sa ograničenom odgovornošću i onih koje se odnose na akcionarsko društvo, primjenjuju se odredbe koje se odnose na društvo sa ograničenom odgovornošću.

DIO VII - DIO STRANOG DRUŠTVA

Pojam i registracija

Član 80

(1) Dio stranog društva je dio društva osnovanog i registrovanog izvan Crne Gore, a koji obavlja djelatnost na teritoriji Crne Gore. Dio stranog društva postoji i obavlja privrednu djelatnost, u skladu sa ovim i drugim zakonima Crne Gore.

(2) Strano društvo koje obavlja privrednu djelatnost preko svog dijela društva na teritoriji Crne Gore dužno je da svoje poslovanje usaglasi sa odgovarajućim odredbama ovog zakona i drugih zakona u Crnoj Gori.

(3) Strana društva koja osnivaju djelove svojih društava u Crnoj Gori dužna su da, u roku od 30 dana od dana osnivanja dijela društva, dostave CRPS-a sljedeće podatke za registraciju:

- 1) adresu sjedišta dijela stranog društva u Crnoj Gori;
 - 2) djelatnost;
 - 3) naziv i pravni oblik stranog društva i naziv dijela društva, ako je drukčiji od naziva društva;
 - 4) ovjerenu kopiju statuta stranog društva i prevod statuta na jezik koji je u službenoj upotrebi, ovjeren od strane sudskog tumača;
 - 5) kopiju potvrde o registraciji stranog društva ili odgovarajući, na propisani način, ovjereni dokument kojim se potvrđuje pravno valjana registracija društva u matičnoj državi;
 - 6) imena i adrese lica koja su ovlašćena da zastupaju društvo u odnosima sa trećim licima:
 - a) kao organ društva utvrđen zakonom ili kao članovi takvog organa;
 - b) kao stalni predstavnici društva za poslovanje dijela društva, kao i ovlašćenja da ta lica zastupaju društvo, pojedinačno ili kolektivno;
 - 7) imena i adrese jednog ili više lica sa prebivalištem u Crnoj Gori ovlašćenih da zastupaju društvo u pravnim postupcima;
 - 8) posljednji bilans stanja i bilans uspjeha ili slične finansijske dokumente propisane zakonom zemlje u kojoj je društvo registrovano.
- (4) Strana društva koja su osnovala svoj dio na teritoriji Crne Gore dostavljaju CRPS-a izmjene podataka iz stava 3 ovog člana, u roku od 20 dana od dana izvršenih izmjena i, pored toga, dostavljaju na registraciju i sljedeće:
- 1) obavještenje o likvidaciji društva, imenovanju likvidatora, podatke o njima, otvaranju stečajnog postupka ili drugim postupcima koji se vode protiv društva;
 - 2) prestanak obavljanja privredne djelatnosti dijela društva.
- (5) Dio stranog društva u poslovnim pismima i drugim poslovnim dokumentima navodi:
- 1) naziv CRPS-a;
 - 2) broj pod kojim je društvo zavedeno u CRPS-a;
 - 3) naziv, pravni oblik i sjedište stranog društva i naziv dijela stranog društva, ako je različit od naziva stranog društva;
 - 4) sjedište dijela stranog društva;
 - 5) napomenu da je strano društvo u likvidaciji, ako je takav slučaj u pitanju.

DIO VIII - REGISTRACIJA

Opšte odredbe

Član 81

(1) Odredbama o registraciji uređuju se:

- 1) postupak po kojem pravna i fizička lica koja obavljaju privrednu djelatnost registruju potrebne dokumente i podatke utvrđene ovim zakonom;

- 2) postupak dostavljanja dokumentacije potrebne za registraciju;
 - 3) svrha i pravni značaj registracije;
 - 4) prava i obaveze CRPS-a prilikom registracije.
- (2) Svi oblici obavljanja privrednih djelatnosti u Crnoj Gori dužni su da se registruju u skladu sa odredbama ovog zakona.

Definicije

Član 82

Pojedini izrazi, u smislu ovog zakona, imaju sljedeće značenje:

- 'dostavljanje podataka i dokumentacije' je čin fizičkog ili elektronskog prezentiranja registracione prijave ili dokumenta CRPS-a ili ovlašćenom licu za posredovanje u registraciji, koje CRPS-a registruje, u skladu sa ovim zakonom;
- 'osnivačka dokumentacija' predstavlja dokumentaciju potrebnu za osnivanje nekog od oblika obavljanja privredne djelatnosti utvrđenih ovim zakonom;
- 'podnosilac registracione prijave' je fizičko lice, pravno lice ili firma, koja CRPS-u dostavlja dokumenta i podatke potrebna za njegovu registraciju;
- 'ovlašćeno lice za posredovanje u registraciji' je fizičko lice, pravno lice ili firma koji su ovlašćeni za prijem dokumenata ili registracionih prijava radi posredovanja u registraciji;
- 'registracija' predstavlja akt unošenja podataka u zvaničnu evidenciju CRPS-a;
- 'vrijeme registracije' je datum i čas podnošenja registracione prijave ili dokumenta CRPS-u ili ovlašćenom licu za posredovanje u registraciji;
- 'rješenje o registraciji' je dokument koji je ovjeren pečatom CRPS-a i služi kao dokaz da je društvo ili preduzetnik registrovan;
- 'potvrda o isteku registracije' je dokument kojim se utvrđuje da u CRPS ne postoji evidencija o nekom društvu;
- 'izvod' je dokument koji izdaje CRPS-a kojim se utvrđuje koja su dokumenta i podaci dostavljeni CRPS-a od strane njihovog podnosioca.

CRPS

Član 83

- (1) CPRS vodi Poreska uprava.
- (2) CRPS je u Podgorici.
- (3) Upis u CRPS vrši Poreska uprava na osnovu registracione prijave uz koju se prilaže dokumentacija utvrđena ovim zakonom.
- (4) Registraciona prijava može se podnijeti područnim jedinicama Poreske uprave.
- (5) Podaci i dokumentacija dostavljena CRPS vode se u jedinstvenoj informacionoj bazi podataka.
- (6) Uvid u bazu podataka CRPS-a može se vršiti šest sati dnevno svakog radnog dana.
- (7) U vrijeme predviđeno za uvid, svako lice može pregledati, prepisivati ili kopirati izvod iz registra i dokumentaciju dostavljenu CRPS.
- (8) Poreska uprava je dužna da izdaje rješenja o registraciji i isteku registracije i da prima osnivačku i drugu dokumentaciju koja se registruje u skladu sa ovim zakonom i u vrijeme predviđeno za uvid u CRPS.
- (9) Uvid u podatke CRPS-a može da se vrši i putem elektronskih sredstava komunikacije, uključujući i internet prezentaciju.

Poreska uprava

Član 84

(Brisan)

Dostavljanje podataka i dokumentacije

Član 85

- (1) Svaki član menadžmenta ili vlasnik pravnog lica, odnosno ovlašćeno lice može dostaviti osnivačku dokumentaciju radi njihove registracije kod CRPS-a.
- (2) Isključivo ovlašćena lica mogu dostaviti dokumentaciju utvrđenu propisima radi registracije.
- (3) U slučaju stečaja, isključivo lica određena zakonom kojim se uređuje stečaj ili od njih ovlašćena lica mogu dostaviti dokumentaciju koja je utvrđena propisom radi registracije.
- (4) Isključivo lica određena drugim zakonom za podnošenje dokumentacije za registraciju mogu dostaviti dokumentaciju utvrđenu tim propisima.
- (5) Stečajni upravnici imaju ovlašćenja da vrše dostavljanje dokumenata, u skladu sa ovim zakonom.
- (6) Likvidatori akcionarskog društva, društva sa ograničenom odgovornošću, komanditnog društva i ortakluka ovlašćeni su da dostavljaju dokumenta za registraciju, u skladu sa ovim zakonom.
- (7) (Brisan).
- (8) Ovlašćeno lice za posredovanje u registraciji, ovlašćeni organ, nakon prijema dokumentacije, izdaju podnosiocu zahtjeva pisani dokaz u obliku potvrde, na kojoj je označeno vrijeme podnošenja dokumentacije i prilažu kopiju potvrde dokumentaciji koja se arhivira.

Postupak registracije

Član 86

- (1) Nakon dostavljanja registracione prijave i dokumentacije potrebne za registraciju, Poreska uprava izdaje potvrdu kojom se dokazuje vrijeme prijema registracione prijave i dokumentacije.

- (2) Poreska uprava je dužna da nakon prijema registracione prijave registruje privredno društvo, odnosno preduzetnika, ukoliko dostavljena dokumentacija sadrži sve potrebne podatke utvrđene ovim zakonom i dodjeljuje im registracioni broj.
- (3) Dokumenta iz stava 2 ovog člana upisuju se - registruju u CRPS.
- (4) Poreska uprava odbiće registraciju, ako:
 - 1) dokumentacija nije kompletna, odnosno nije dostavljena u propisanoj formi;
 - 2) su podaci nepotpuni;
 - 3) je pod istim nazivom registrovan neki drugi oblik obavljanja privredne djelatnosti ili se radi o povredi nekog drugog propisa.
- (5) Rješenje o odbijanju registracije mora se donijeti u roku od četiri radna dana od dana prijema dokumentacije.
- (6) Ako Poreska uprava ne odbije registraciju u roku iz stava 5 ovog člana, privredno društvo, odnosno preduzetnik smatra se uredno registrovanim.
- (7) Akcionarsko društvo i društvo sa ograničenom odgovornošću stiče svojstvo pravnog lica danom upisa - registracije u CRPS.
- (8) Upis - registracija u CRPS vrši se na osnovu rješenja o registraciji.
- (9) Rješenjem iz stava 8 ovog člana određuje se i poreski identifikacioni broj.
- (10) U rješenju iz stava 8 ovog člana može se, na zahtjev podnosioca registracione prijave, odrediti i PDV registracioni broj i registracioni broj obveznika akcize, u skladu sa zakonom.
- (11) Protiv rješenja Poreske uprave može se izjaviti žalba organu državne uprave nadležnom za poslove finansija (u daljem tekstu: Ministarstvo).
- (12) Obrasci za upis i uputstvo o radu CRPS utvrđuju se propisom Ministarstva.

Naknada za registraciju u CRPS

Član 87

- (1) Za registraciju u CRPS plaća se naknada.
- (2) Naknade za upis u CRPS iznose:
 - 1) za registraciju akcionarskog društva - 50 eura;
 - 2) za registraciju preduzetnika, ortakluka, komanditnog društva i društva sa ograničenom odgovornošću - 10 eura;
 - 3) za izdavanje ovjerene kopije rješenja o registraciji ili potvrde da privredno društvo odnosno preduzetnik nije registrovan - 5 eura;
 - 4) za dostavljanje drugih zahtjeva, uključujući i zahtjev za brisanje iz registra - 5 eura;
 - 5) za objavljivanje podataka u 'Službenom listu Crne Gore' - u visini stvarnih troškova objavljivanja.
- (3) Sredstva od naknada iz stava 2 ovog člana prihod su budžeta Crne Gore.

Odgovornost

Član 88

CRPS-a obezbjeđuje da su podaci sadržani u njegovom indeksu i drugi podaci pohranjeni u bazu podataka CRPS-a istovjetni onima koji su mu dostavljeni za registraciju i da se javnost može pouzdati u njihovu istovjetnost. Registracija na osnovu ovog zakona je samo potvrda da osnivačka dokumentacija, na osnovu kojih je izvršena registracija, sadrže podatke utvrđene ovim zakonom. Registracija nije potvrda istinitosti podataka sadržanih u osnivačkoj dokumentaciji. Lica koja zaključuju pravne poslove sa registrovanim subjektima snose rizik utvrđivanja tačnosti podataka sadržanih u registru za njihove potrebe.

Član 89 do 91

(Brisani).

Prekršaji

Član 92

- (1) Društvo ili drugi oblik obavljanja privredne djelatnosti kazniće se novčanom kaznom od 500 eura do 20.000 eura za prekršaje navedene u stavu 3 ovog člana.
- (2) Svako lice u društvu ili drugom obliku obavljanja privredne djelatnosti, koje je odgovorno za prekršaje iz stava 3 ovog člana, kazniće se novčanom kaznom od 30 eura do 2.000 eura.
- (3) Društvo ili drugi oblik obavljanja privredne djelatnosti vrši prekršaj ako:
 - 1) obavlja djelatnost bez posebnog odobrenja za vršenje te djelatnosti, ako je dobijanje takvog odobrenja predviđeno posebnim propisom (član 1 stav 3);
 - 2) u obavljanju djelatnosti ne koristi naziv društva pod kojim je registrovan (član 6 stav 6, član 12 stav 1 tačka 1), član 21 stav 1 tačka 11), član 70 stav 1 tačka 5), član 80 stav 3 tačka 3));
 - 3) član ili akcionar zloupotrijebi društvo u namjeri da postigne zakonom nedozvoljene ciljeve, postupajući sa imovinom društva kao da je njegova lična imovina, nezakonito raspolaze imovinom u namjeri da sebi ili trećem licu pribavi protivpravnu imovinsku korist (član 4);
 - 4) obavlja djelatnost bez minimalnog osnovnog kapitala utvrđenog zakonom (član 17 stav 6);
 - 5) isplaćuje dividende, raspodjeljuje dobit, vrši povraćaj kapitala, izdaje nove akcije ili udjele protivno ovom zakonu, statutu, ugovoru o osnivanju ili drugim osnivačkim ili regulatornim aktima (član 62);
 - 6) u rokovima utvrđenim zakonom ne izabere, odnosno imenuje obavezne organe, službenike ili revizora društva (član 34 i član 73 stav 3);
 - 7) izvrši ili pokuša da izvrši nedopušteni uticaj na rad revizora (član 45 stav 1);
 - 8) član odbora direktora, član društva, rukovodilac, odnosno menadžer izvrši povredu dužnosti predviđene ovim zakonom ili zaključi pravni posao sa društvom bez pribavljanja potrebnih saglasnosti ili suprotno postupku propisanom ovim zakonom (član 35 stav 2 tačka 10) i stav 3, član 40 stav 4, član 44, član 48 stav 3, član 60 stav 5, član 79 stav 1);
 - 9) da zajam, garanciju ili obezbijedi drugu vrstu finansijske podrške nekom licu u svrhu kupovine akcija društva u suprotnosti sa ovim

zakonom (član 60 stav 16, član 79 stav 1);

10) učini javni poziv za upis i uplatu akcija u prospektu ili drugom javnom dokumentu koji sadrži lažnu izjavu, lažne podatke ili ne sadrži obavezne podatke u skladu sa ovim zakonom i ne ispunjava uslove utvrđene zakonom (član 28 i član 52 stav 2);

11) u vlastito ime kupuje akcije radi kontrole ili u korist akcionarskog društva i to ne objavi ili propusti da prenese akcije akcionarskom društvu za čiji račun ih je steklo ili vrši kontrolu nad akcijama (član 60 stav 6);

12) ne vodi knjigu odluka na način utvrđen ovim zakonom (član 18a stav 4 i član 77 stav 3);

13) ne sačini izvještaj o odnosima sa matičnim društvom i društvima u kojima njegovo matično društvo ima status matičnog ili zavisnog društva (član 35 stav 3).

Član 93

(1) Društvo ili drugi oblik obavljanja privredne djelatnosti kazniće se novčanom kaznom od 500 eura do 20.000 eura za prekršaje iz stava 3 ovog člana.

(2) Svako lice u društvu ili drugom obliku, koje je odgovorno za neki od prekršaja iz stava 3 ovog člana, kazniće se novčanom kaznom od 30 eura do 2.000.

(3) Društvo ili drugi oblik vrši prekršaj ako:

1) ne izvrši propisno dostavljanje pisanog ugovora o osnivanju, statuta ili drugog osnivačkog akta utvrđenog ovim zakonom ili ukoliko propusti da unese u te akte one podatke koji su utvrđeni zakonom (čl. 14 i 71);

2) propusti da blagovremeno dostavi za registraciju informacije utvrđene ovim zakonom ili promjene podataka koje je dužan dostaviti prema ovom zakonu (član 6 stav 6, čl. 12, 13, 21, 28, 70, 71, član 80 stav 3);

3) odbije da da informaciju ili odgovor koji je dužan dati na osnovu ovog zakona ili statuta, ugovora o osnivanju ili drugog osnivačkog akta članu ili akcionaru društva ili ukoliko dostavlja lažne informacije ili ukoliko ih sprečava da koriste svoje pravo da dobiju informaciju ili ukoliko ne objavi podatke koje je dužan objaviti po zakonu, ne izda obavještenja na način utvrđen zakonom ili ukoliko da lažnu izjavu ili drugo javno obavještenje ili proglaš (čl. 32, 48 i 71);

4) u slučaju neuspjeha upisa akcija, društvo ili osnivači ne izvrše povraćaj uloga upisnicima u roku utvrđenom zakonom (član 20 stav 6);

5) kao osnivač, član odbora direktora ili izvršni funkcioner ne sazove osnivačku skupštinu, redovnu skupštinu ili vanrednu skupštinu blagovremeno kako je to utvrđeno zakonom ili ne saziva skupštinu prema postupku utvrđenom za sazivanje skupštine (član 36);

6) propusti da se organizuje i usaglasi svoje opšte akte sa odredbama ovog zakona u predviđenom roku, ukoliko nije drukčije utvrđeno ovim zakonom (član 96 stav 3);

7) u poslovnim pismima i drugim poslovnim dokumentima ne navede propisane podatke (član 27 stav 2 i član 80 stav 5).

Prekršaji preduzetnika

Član 94

Svaki preduzetnik koji obavlja djelatnost pod imenom koje je drukčije od njegovog vlastitog i ne registruje to ime kod CRPS-a kazniće se za prekršaj novčanom kaznom od 150 eura do 6.000 eura (član 5 stav 4).

Propuštanje registracije

Član 95

(1) Lice koje obavlja privrednu djelatnost duže od 30 dana, a poziva se na svojstvo ograničene odgovornosti akcionara, odnosno članova akcionarskog društva, društva sa ograničenom odgovornošću ili komanditnog društva, a nije izvršilo njihovu registraciju u skladu sa ovim zakonom kazniće se za prekršaj novčanom kaznom od 150 eura do 6.000 eura.

(2) Ukoliko komanditno društvo ne dostavi podatke utvrđene članom 13 stav 1 ovog zakona, svaki komplementar će se kazniti novčanom kaznom u iznosu od 150 eura do 6.000 eura.

DIO X - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Prelazne odredbe

Član 96

(1) Postojeća preduzeća i drugi organizacioni oblici koji obavljaju privrednu djelatnost, kao i preduzetnici, na dan stupanja na snagu ovog zakona, nastavljaju sa radom na način i pod uslovima koji su važili u vrijeme njihove registracije.

(2) CRPS-a će, u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, podnijeti Ministarstvu pravde predlog opšteg akta kojim će se propisati obrasci i uputstvo za rad Centralnog registra.

(3) Ministarstvo pravde je dužno da, u roku od 30 dana od dana dobijanja predloga, donese akt iz stava 2 ovog člana.

(4) Poreska uprava će, u roku od 90 dana od dana donošenja akta iz stava 2 ovog člana, ustanoviti Centralni registar i staviti ga u funkciju, u skladu sa odredbama ovog zakona.

(5) Preduzeća i drugi oblici organizovanja, kao i preduzetnici iz stava 1 ovog člana, usaglasice svoju registraciju sa odredbama ovog zakona u roku od 180 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, ukoliko pojedinim odredbama ovog zakona nije drukčije propisano.

(6) Postojeća akcionarska društva, odnosno dioničarska društva, koja su registrovana prije stupanja na snagu ovog zakona, dužna su da, u roku od 180 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, dostave bilans stanja za posljednji obračunski period kojim dokazuju da društvo ima novčani ili nenovčani akcionarski kapital u iznosu od najmanje 25.000 Eura.

(7) Akcionarska društva, odnosno dioničarska društva koja ne postupe po odredbama stava 6 ovog člana Poreska uprava će brisati iz Registra, nakon sprovedenog postupka likvidacije.

(8) Ministarstvo pravde je, na osnovu ovog zakona, ovlašćeno na donošenje i sprovođenje posebnog pravnog akta kojim se propisuju uputstva i obrasci za rad CRPS-a.

(9) Postupci registracije započeti prije i nakon stupanja na snagu ovog zakona, a prije donošenja akta iz stava 3 ovog člana,

nastaviće se po postojećim propisima.

Donošenje propisa

Član 96a

- (1) Propis iz člana 86 stav 10 ovog zakona donijeće se u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (2) Do donošenja propisa iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se propisi doneseni na osnovu ovlašćenja iz člana 96 ovog zakona.

Uspostavljanje CRPS-a

Član 96b

- (1) CRPS će se uspostaviti u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (2) Podaci koji su upisani u Centralni registar Privrednog suda unijeće se u CRPS u roku iz stava 1 ovog člana.
- (3) Do uspostavljanja CRPS-a iz stava 1 ovog člana registracija će se vršiti u Centralnom registru Privrednog suda.
- (4) Dokumentaciju Centralnog registra Privrednog suda, Privredni sud je dužan da preda Poreskoj upravi u roku od 15 dana od dana uspostavljanja CRPS-a.

Prestanak važenja određenih zakona

Član 97

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o obavljanju djelatnosti preduzetnika ('Službeni list RCG' br. 43/95 i 1/96), kao i odredbe drugih zakona i propisa koje su u suprotnosti sa ovim zakonom.

Stupanje na snagu

Član 98

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u 'Službenom listu Republike Crne Gore'.